

2014-
2024

Repertoriu de practică neunitară. Litigii cu profesioniști.

CURTEA DE APEL IAȘI

Cuprins

LITIGII CU PROFESIONIȘTI.....	5
I. CLAUZE ABUZIVE	5
1. Constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive din contractele de creditare. Comisionul de risc/comision de administrare.	5
2. Temeinicia acțiunii de constatare nulitate absolută a clauzelor bancare cu privire la comisionul de risc prin declararea acestora ca abuzive în contractele bancare care au încetat prin plata anticipată a creditului	6
3. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-186/16, Ruxandra Paula Andriciuc și alții împotriva României (20.09.2017). Potențialitatea apariției unei practici neunitare în cauzele având ca obiect constatare caracter abuziv clauze contractuale privind riscul valutar	7
4. Modalitatea de soluționare a cererilor de obligare a debitorului la plata despăgubirilor pentru încetarea prematură a contractului de prestare a serviciilor de telefonie mobilă (aplicarea clauzei penale privind plata contravalorii abonamentului calculată până la finele perioadei minime contractuale).....	9
5. Soluționarea excepției prescripției dreptului material la acțiune al consumatorului în ceea ce privește capătul de cerere accesoriu având ca obiect restituirea unor sume achitate în baza clauzelor contractuale apreciate ca abuzive, cu mai mult de trei ani înaintea înregistrării cererii de chemare în judecată prin care se solicită constatarea caracterului abuziv al respectivelor clauze	10
6. Posibilitatea de a invoca în contestații la executare formulate peste termen caracterul abuziv al unor clauze contractuale, după pronunțarea de către CIUE a Ordonanței din 6 noiembrie 2019, în cauza C-75/19.....	12
7. Domeniul de aplicare a dispozițiilor art. 13 alin. 9 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori	13
II. RAPORTURI JURIDICE ÎN MATERIE DE ASIGURARE	14
1. Taxa judiciară de timbru pentru daune din contractul de asigurare – art. 15 lit. o din Legea nr. 146/1997, respectiv art. 29 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013.....	14
2. Momentul de la care se acordă dobânda legală aferentă sumei reprezentând contravaloarea prejudiciului moral, în cazul admiterii acțiunii în despăgubiri împotriva asigurătorului. Data producerii prejudiciului moral	16
III. PROBLEME DE DREPT ÎN MATERIA LEGII NR. 31/1990.....	16
IV. PROBLEME DE DREPT ÎN MATERIA LEGII NR. 36/1991 PRIVIND SOCIETĂȚILE AGRICOLE	16
1. Competența de soluționare a acțiunii ce are ca obiect dizolvarea societăților agricole în temeiul art. 64 lit. f) din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură revine în primă instanță, și în calea de atac a apelului, după caz, secțiilor sau completelor specializate pentru cauze civile ce soluționează raporturile dintre profesioniști	16
V. PROBLEME DE DREPT ÎN MATERIA LEGII SOCIETĂȚILOR.....	17
VI. PROBLEME DE DREPT ÎN MATERIA LEGII NR. 77/2016 PRIVIND DAREA ÎN PLATĂ A UNOR BUNURI IMOBILE	18

1.Modalitatea în care consumatorii pot solicita stingerea datoriilor izvorâte din contractele de credit în situația în care imobilul ipotecat a fost deja înstrăinat în cadrul executării silite	18
2.Admisibilitatea contestației formulate de banca creditoare în situația formulării de către debitor a unei notificări în baza art. 8 al. 5 din Legea nr. 77/2016, în situația particulară a vânzării prealabile a bunului imobil în cadrul executării silite. În cazul în care debitorul formulează notificare adresată băncii prin care solicită să constate creditorul debitul stins prin valorificarea bunului imobil în cadrul executării silite, iar banca creditoare nu răspunde în nici un fel debitorului sau înștiințează că nu este de acord cu stingerea datoriei în maniera solicitată, se pune problema dacă și creditorul are posibilitatea de a nu aștepta reacția debitorului, respectiv de a-și exercita acesta dreptul de a se adresa instanței cu o acțiune în constatarea stingerii datoriei, în cadrul acestei acțiuni creditorul având posibilitatea să se apere, sau creditorul poate să formuleze o contestație la notificarea debitorului formulată în sensul celor mai sus arătate.....	20
3.Incidența Legii nr. 52/2020, de modificare a Legii nr. 77/2016, asupra litigiilor aflate în curs de judecată la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 52/2020	21
4.Noile notificări de dare în plată a imobilului, formulate de către debitor, ulterior unei notificări inițiale urmată de neprezentarea debitorului la notarul public la data propusă chiar de debitor creditorului, mai produc sau nu efectul suspendării de drept a executării silite prevăzut de Legea nr. 77/2016?	21
5. Admisibilitatea contestației creditorului la notificarea debitorului făcută pentru stingerea obligației de plată (art. 8 alin.(5) din Legea nr. 77/2016), prin raportare la cele reținute prin Minuta din 21.06.2018 a președinților secțiilor specializate (foste comerciale) din cadrul ÎCCJ și curților de apel	22
6. Adaptarea convenției de credit prin echilibrarea prestațiilor părților. Trimiterea unei notificări prin care se solicită doar echilibrarea convenției de credit prin negocierea clauzelor contractuale, astfel încât riscul izvorât din contract să fie suportat de ambele părți contractante, în lipsa unei notificări de dare în plată a unui bun imobil. Inaplicabilitatea procedurii de dare în plată prevăzută de Legea nr. 77/2016. Formularea unei cereri reconvenționale în cadrul dosarului având ca obiect Contestație creditor – Legea nr. 77/2016	23
VII. PROBLEME ÎN PRIVINȚA ALTOR CATEGORII DE LITIGII CU PROFESIONIȘTI	24
1.Soluțiile pronunțate în cererile formulate de către furnizorul de energie electrică având ca obiect pretenții (formulate pe dreptul comun sau prin cererile de valoare redusă), fără a exista un contract încheiat între părți	24
2.Obligarea pârâtului transportator aerian sau/și a operatorului aeronavelor civile la plata unei compensații în valoare de ... Euro în echivalent lei la cursul BNR din ziua plății, în temeiul art. 6 alin. 1 lit. b coroborat cu art. 7 alin. 1 lit. b din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 reprezentând despăgubiri, precum și dobânda penalizatoare aferentă de la data de ... până la data plății efective	26
INSOLVENȚĂ	26
I. PROBLEME ÎN INTERPRETAREA LEGII NR. 85/2006	26
1.Cuantumul onorariului convenit lichidatorului judiciar în cazul unei proceduri de insolvență deschisă în temeiul dispozițiilor Legii nr. 85/2006, provenită dintr-o procedură deschisă anterior, în temeiul Legii nr. 31/1990.....	26

2. Contestație împotriva hotărârii Adunării Creditorilor debitorului prin care s-a votat Planul de Reorganizare al activității acestuia. Soluționare în cadrul dosarului de procedură odată cu confirmarea Planului sau înregistrare în dosar asociat	30
3. Contestație împotriva hotărârii Adunării Creditorilor debitorului, în situația când nu a fost constituit în prealabil un Comitet al Creditorilor, prin care se invocă un conflict de interese în ceea ce îi privește pe creditorii participanți la procedura de insolvență a debitorului.....	30
II. PROBLEME ÎN INTERPRETAREA LEGII NR. 85/2014.....	31
1. Aplicarea procedurii prealabile a cererilor de chemare în judecată – art. 200 C.proc.civ. – și acțiunilor derivate din procedura insolvenței	31
2. Aprobarea cheltuielilor procedurale și onorariul practicianului în insolvență în situațiile în care sunt formulate cereri de deschidere a procedurii de către lichidatori desemnați de ORC în temeiul Legii nr. 31/1990, în situațiile în care lichidatorul judiciar constată că nu există bunuri în averea debitorului, în situațiile în care practicianul în insolvență desemnat provizoriu de instanță este înlocuit cu un practician în insolvență agreat de creditorul bugetar (DGRFP - AFPM)	32
3. Modalitatea de alegere a comitetului creditorilor, conform art. 50 alin. 4 din Legea nr. 85/2014, respectiv dacă criteriile prevăzute de acest text se referă la ordinea creditorilor care se oferă voluntar raportat doar la cuantumul creanțelor sau se are în vedere și categoria de creanțe din care fac parte creditorii care se oferă voluntar	33
4. Înlocuirea administratorului/lichidatorului judiciar de către creditorul care deține mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor după prima adunare a creditorilor și eventual, chiar după depunerea cererii de închiderii a procedurii insolvenței de către administrator/lichidatorului judiciar desemnat provizoriu de către instanță..	34
5. Contestația împotriva raportului causal. Termenul de formulare a contestației. Admisibilitatea contestației.....	34
6. Competența de soluționare a cererilor de suspendare provizorie a măsurii indisponibilizării prin poprire a sumelor existente și viitoare din contul de insolvență, măsură luată de organul fiscal, până la soluționarea pe fond a cererii de suspendare a măsurii, respectiv a cererii de anulare a măsurii, adresată judecătorului sindic.	36
7. Admisibilitatea acțiunii în rezilierea contractului de arendă, formulată de persoana fizică în contradictoriu cu o societate aflată în reorganizare, întemeiată pe neplata arendei datorată pentru perioada anterioară intrării în insolvență a societății debitoare.....	38
8. Admisibilitatea acțiunilor în reziliere formulate pe calea dreptului comun, a contractelor cu executare succesivă menținute de administrator/lichidatorului judiciar pentru nerespectarea de către debitor a obligațiilor datând din perioada ulterioară deschiderii procedurii insolvenței.....	39
9. Problemă de drept ivită în practica judiciară în materia falimentului - Regula de comunicare a hotărârilor pronunțate în cauzele privind atragerea răspunderii patrimoniale; dacă e suficientă publicarea prin BPI a hotărârilor pronunțate în cauzele privind atragerea răspunderii patrimoniale a reprezentanților legali ai societăților debitoare aflate în procedura insolvenței și necesitatea inserării în dispozitiv a mențiunii „de la comunicare prin publicare în BPI”	40

PROBLEME SPECIALE DE PROCEDURĂ CIVILĂ.....41

1. Calea de atac în ipoteza în care se soluționează prin aceeași hotărâre o contestație de drept comun și o contestație întemeiată pe Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin.....41

LITIGII CU PROFESIONIȘTI

I. Clauze abuzive

1. Constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive din contractele de creditare. Comisionul de risc/comision de administrare.

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie de civilă, aferentă trimestrului al IV-lea /2014, 11 decembrie 2014, pag. 3).

1.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele

Clauzele abuzive sunt definite de Legea nr. 193/2000 modificată prin [Directiva 93/13/CEE](#), ca fiind acele clauze care nu au fost negociate direct cu consumatorul și care, prin ele însele sau împreună cu alte prevederi din contract, creează în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor buneii-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

În ceea ce privește calitatea de consumator, în dreptul consumatorilor își găsește locul concepția restrictiv obiectivă cu privire la noțiunea de consumator, ținând seama de pregătirea consumatorului și de nivelul de informare teoretic și concret, de nivelul de instruire.

Singura condiție cerută de art. 2 alin. 1 din Legea nr. 193/2000 și de art. 2 alin. 1 lit. s) din Directiva 93/13/CEE este ca persoana fizică sau juridică să fi încheiat contractul în afara activității sale profesionale – meseriei, domeniului de afaceri, profesiuni sale – ceea ce o face să fie pe o poziție de inferioritate față de profesionistul cu care a contractat.

Ca o transpunere în legislația națională a [Directivei 2008/48/CE](#), a fost adoptată [O.U.G. nr. 50/22.06.2010](#) privind contractele de credit pentru consumatori, care elimină, conform enumerării expuse la art. 36, comisionul de risc.

Cu privire la aceasta, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat prin Hotărârea C-602/10, că un stat membru UE poate limita comisioanele bancare percepute de creditor. După intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010, băncile pot percepe patru tipuri de comisioane la credite, dispozițiile ordonanței aplicându-se pentru creditele noi acordate dar și pentru cele în derulare, prin încheierea unor acte adiționale cu clienții.

Prin Legea nr. 288/2010 a fost eliminată obligația băncilor de a limita comisioanele și la creditele în derulare.

Comisionul de risc are rolul de a acoperi prima de risc asociată finanțării unui anumit client de către instituția financiară, constituind un element al prețului.

Comisionul de risc și dobânda fac parte din prețul creditului, care reprezintă cea mai mare parte a costului creditului, sunt exceptate, în principiu, de la controlul caracterului abuziv potrivit art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000, întrucât clauzele referitoare la aceste elemente ce definesc obiectul principal al convenției de credit, respectiv prețul serviciului de finanțare la momentul acordului de voință, consumatorilor nu le-a fost ascunsă inserarea în cuprinsul convenției.

Pe de altă parte, semnarea contractului și a planului de rambursare fac parte integrantă din contract, devenind – potrivit art. 969 C.civ. – lege între părți.

Notă: a se vedea:

1.2. [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) din cadrul curților de apel, pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, Sinaia, 13-14 iunie 2016.](#) Formatorul INM a susținut opinia potrivit căreia tendința jurisprudenței enunțate pare să fie în sensul de a considera astfel de clauze ca fiind accesorii, având în vedere faptul că părțile au privit ca determinant din punctul de vedere al formării contractului cuantumul dobânzii, iar nu aceste prestații subsidiare, al căror mecanism de funcționare pare să fi fost privit ca un simplu aspect secundar. De asemenea, ele nu apar ca fiind un preț distinct al unui serviciu bine identificat, prestat de către bancă în mod distinct de activitatea de creditare. În orice caz, chiar dacă s-ar ajunge ca aceste clauze să fie considerate parte intrinsecă a obiectului principal al contractului, acest lucru nu înseamnă că ele nu pot fi analizate sub aspectul caracterului lor abuziv, ci doar că analiza pe care o poate face judecătorul național se limitează strict la caracterul inteligibil și clar, așa cum aceste cerințe au fost definite de CJUE în lumina jurisprudenței din cauza C-26/13, Kásler.

1.3. [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, București, 21 iunie 2018,](#) s-a agreat opinia exprimată în jurisprudență, potrivit căreia receptarea principiului nominalismului monetar în conținutul contractelor de credit, în lipsa unui acord diferit între părți în această privință, exclude clauza vizând riscul de schimb valutar din sfera controlului caracterului abuziv.

1.4 [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, dedicată problemelor de practică neunitară, București, 15 decembrie 2020,](#) referitor la stabilirea momentului stabilizării cursului de schimb valutar în cazul constatării caracterului abuziv al clauzei de risc valutar;

1.5 [Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor specializate \(foste comerciale\) de la nivelul curților de apel, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței Curtea de Apel, Craiova, 27-28 aprilie 2015,](#) potrivit cu care, cu unanimitate, participanții au agreat soluția expusă în punctul de vedere exprimat de INM, în sensul analizei de la caz la caz a caracterului abuziv, cu reținerea însă a ipotezei comisionului de acordare a creditului, declarat de plano ca abuziv, având în vedere perceperea lui pentru prestații anterioare încheierii contractului de credit.

1.6 [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel, Constanța, 7-8 septembrie 2017.](#)

2.Temeinicia acțiunii de constatare nulitate absolută a clauzelor bancare cu privire la comisionul de risc prin declararea acestora ca abuzive în contractele bancare care au încetat prin plata anticipată a creditului

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului I/2016, 25 martie 2016, pag. 21\)](#)

2.1 Rezumatul soluției însușite

Nulitatea actului juridic civil este acea sancțiune de drept civil care are drept cauză generică nerespectarea la încheierea actului juridic a tuturor dispozițiilor legale care reglementează condițiile sale de valabilitate.

Potrivit art. 1250 Cod civil, contractul este lovit de nulitate absolută în cererile anume prevăzute de lege, precum și atunci când rezultă neîndoielnic din lege că interesul ocrotit este unul general.

În cauză, Legea nr. 193/6 noiembrie 2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, este o lege de protecție a categoriei consumatori, fiind o lege specială.

Potrivit art. 12-13 din Legea nr. 193/2000, când instanța constată existența clauzelor abuzive, obligă profesionistul să modifice toate contractele aflate în curs de derulare, prin eliminarea clauzelor abuzive.

Prin urmare, în cazul acestor contracte încheiate între profesioniști și consumatori Legea nr. 193/2000 prevede în mod expres că numai în cazul contractelor în derulare, clauzele pot fi considerate ca fiind abuzive.

Fiind o dispoziție legală expresă, nici instanța de judecată și nici părțile nu pot institui un alt regim juridic al nulității pe calea dreptului comun, în acest sens fiind dispozițiile art. 1246 Cod civil.

Prin acordul părților nu pot fi instituite și nici suprimate cauzele de nulitate expres prevăzute de lege.

Având în vedere argumentele exprimate, se vor relua dezbaterile după consultarea judecătorilor celorlalte curți de apel din țară.

2.2 Notă: Potrivit soluției agreate în [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) din cadrul curților de apel, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, 13-14 iunie 2016, Sinaia](#), nulitatea absolută este indiferentă față de stadiul executării contractului, pentru că nulitatea afectează chiar nașterea acestuia. Executarea poate fi asimilată unei confirmări (art. 1263 alin. 5 NCC), dar ea operează doar în cazul nulității relative (art. 1263 alin. 1 NCC se referă la contracte anulabile, nu la contracte nule) nu și în cel al nulității absolute, care nu poate fi confirmată. Prin urmare, acțiunile sunt admisibile, sunt imprescriptibile și nu sunt lipsite de interes.

3. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-186/16, Ruxandra Paula Andriciuc și alții împotriva României (20.09.2017). Potențialitatea apariției unei practici neunitare în cauzele având ca obiect constatare caracter abuziv clauze contractuale privind riscul valutar

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă semestrului al II-lea/2017, 23 noiembrie 2017, pag. 14\)](#)

3.1 Rezumatul soluției însușite (MAJORITATE)

Instanța trebuie să facă o analiză preliminară a clauzelor supuse cercetării judecătorești și să decidă în ce măsură acestea se referă la obiectul principal al contractului sau dacă acestea privesc raportul preț/servicii și, respectiv, dacă acestea sunt exprimate într-

un limbaj clar și inteligibil. Dacă răspunsul la această întrebare este afirmativ, acțiunea trebuie respinsă fără a se intra în altă analiză ulterioară.

3.2 Argumentele soluției însușite

Cadrul legal în materia litigiilor ce au ca obiect pretinse clauze abuzive inserate în contractele de credit este constituit de Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive, Ordonanța Guvernului nr. 21/1991 privind protecția consumatorilor, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori (în mare parte dintre litigii nefiind însă aplicabilă, având în vedere că majoritatea contractelor supuse analizelor instanțelor de judecată au fost încheiate în anii 2007 - 2008, anterior adoptării ordonanței, legea civilă neretroactivând), Directiva nr. 93/13/CEE privind clauzele abuzive, transpusă în legislația noastră de Legea nr. 193/2000. O observație se impune însă în această privință: la transpunerea art. 4 din directivă, legea română realizează tot la art. 4 o traducere nu tocmai fidelă.

Astfel, conform art. 4 alin. (2) din Directivă: „Aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.”

Conform art. 4 alin. (6) din lege: „Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea dea satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.”

Din directivă reiese cu claritate ce s-a dorit să se excludă de la analiza caracterului abuziv: în primul rând clauzele ce definesc obiectul contractului, iar în al doilea rând clauzele referitoare la raportul preț/servicii sau bunuri furnizate. Această observație este importantă având în vedere că majoritatea litigiilor privesc clauze referitoare la obiectul principal al contractului (ca de exemplu cele referitoare la dobândă, comisioane) sau raportul preț/servicii (spre exemplu cele referitoare la valoarea comisioanelor percepute raportate la serviciile corelative prestate de bancă).

Din prevederile legale sus-citate, reiese care sunt condițiile pentru constatarea caracterului abuziv, și anume: clauza să nu fi fost negociată; prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi să se fi creat în detrimentul consumatorului un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților; banca a acționat contrar cerințelor bunei credințe.

În opinia judecătorilor, instanța trebuie să facă o analiză preliminară a clauzelor supuse cercetării judecătorești și să decidă în ce măsură acestea se referă la obiectul principal al contractului sau dacă acestea privesc raportul preț/servicii și, respectiv, dacă acestea sunt exprimate într-un limbaj clar și inteligibil. Pentru că dacă răspunsul la această întrebare este afirmativ, acțiunea trebuie respinsă fără a se intra în altă analiză ulterioară, conform art. 4.

O a doua mențiune este aceea că Legea nr. 193/2000 instituie la alin. (2) al art. 4 o prezumție de nenegociere pentru contractele standard preformulate. Obiectul cererilor de chemare în judecată formulate de consumatori vizează în principal: anularea clauzelor ce stabilesc o dobândă variabilă; anularea clauzelor ce stabilesc în sarcina consumatorului diverse comisioane aferente activității de creditare (de ex. comisioane de acordare, de rambursare anticipată, de administrare, de urmărire riscuri); anularea clauzelor referitoare la restituirea creditului în monedă străină cu consecințe: 1. „denominarea plăților din contract în monedă națională”; 2. „convertirea creditului în monedă națională la cursul de la data acordării creditului”; 3. „stabilizarea cursului de schimb la valoarea de la data primei trageri a creditului”; 4. „restituirea sumelor rezultate din diferența de curs.”

În privința solicitărilor de eliminare din contractul a clauzelor referitoare la riscul valutar aferent creditelor în monedă străină și de stabilizare a cursului la valoarea de la data acordării creditului, curtea de apel a avut în vedere în soluțiile de respingere principiul nominalismului monetar consacrat de Codul civil de la 1864 - în vigoare, și deci aplicabil contractului, și al acceptării de drept de către împrumutat a obligației de a suport riscul valutar. Împrejurarea că împrumutul a fost acordat în monedă străină (CHF), iar reclamantul are obligația de a-l restitui în aceeași monedă, nu echivalează cu stipularea în convenția de credit a vreunei clauze privind riscul valutar. Riscul valutar s-ar fi putut reține doar în situația în care suma împrumutată în CHF i-ar fi fost efectiv furnizată de către bancă în moneda națională, cu obligația pentru reclamant de a restitui ratele de credit în CHF. Riscul valutar este suportat exclusiv de către consumator, cu toate consecințele negative asupra posibilităților de respectare a obligațiilor contractuale, întrucât acesta a primit creditul în moneda străină și s-a obligat să îl restituie în aceeași monedă. Nu se poate pune problema asigurării unei proporționalități a prestațiilor asumate de părți, prin înghețarea cursului de schimb CHF - leu, câtă vreme reclamantul a primit creditul în CHF, astfel că este ținut să restituie aceeași sumă împrumutată, în aceeași monedă, la valoarea de la momentul restituirii, variația cursului de schimb al francului elvețian fiind independentă de voința băncii, care nu are nici o influență în acest sens.

În ceea ce privește teoria impreviziunii, este discutabilă posibilitatea reținerii acesteia, în condițiile în care s-a reținut că din perspectiva principiului forței obligatorii a contractului și, mai cu seamă, a principiului nominalismului monetar, sub imperiul Codului civil 1864 s-a negat dreptul instanței de a interveni în contract pentru ca, ținând cont de fluctuația valorii monetare, să modifice suma prestației la data plății. De altfel, de o manieră generală, revizuirea judiciară a prestațiilor pe temeiul impreviziunii nu este admisă.

Ca atare, Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene nu a adus schimbări radicale în materia dreptului consumatorului în jurisprudența Curții de Justiție.

4. Modalitatea de soluționare a cererilor de obligare a debitorului la plata despăgubirilor pentru încetarea prematură a contractului de prestare a serviciilor de telefonie mobilă (aplicarea clauzei penale privind plata contravalorii abonamentului calculată până la finele perioadei minime contractuale)

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului al II-lea/2018, 29 iunie 2018, pag. 2\)](#)

4.1 Rezumatul soluției însușite (UNANIMITATE)

În astfel de cauze, instanța trebuie să facă o analiză a clauzei contestate și să decidă dacă aceasta face parte din obiectul contractului, respectiv dacă privește caracterul adecvat al prețului sau remunerației, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, și dacă este exprimată într-un limbaj clar și inteligibil, numai în ipoteza în care clauza contestată nu este exprimată suficient de clar și inteligibil putând analiza caracterul ei abuziv, sens în care s-a pronunțat Înalta Curte de Casație și Justiție prin numeroase decizii de speță (de ex., decizia nr. 451/16.03.2017, decizia nr. 3661/20.11.2014, decizia nr. 1446 din 4.04.2013, etc.).

În ce privește emiterea și comunicarea către părât a notificării de reziliere a contractului, care argumentează soluțiile diferite pronunțate pe fondul cererilor, acestea sunt aspecte de fapt, care urmează a fi verificate în fiecare caz, soluțiile invocate fiind întemeiate pe reținerea unor situații de fapt diferite și nu pe interpretarea diferită a unor dispoziții legale.

4.2 Argumentele soluției însușite

Potrivit art. 4 alin. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE, și art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000, în aprecierea caracterului abuziv al unei clauze instanța națională trebuie să verifice dacă prevederea (clauza) în discuție face parte din obiectul contractului, respectiv dacă privește caracterul adecvat al prețului sau remunerației, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, dacă exprimată într-un mod clar și inteligibil, dacă respectă cerința bunei-credințe și dacă instituie un dezechilibru semnificativ între prestațiile părților.

Pe de altă parte, articolul 4 din Directiva 93/13/CEE stabilește că, caracterul abuziv al unei clauze contractuale în raport cu Directiva „se apreciază luând în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde”.

Prin hotărârea pronunțată în cauza C-186/16 Andriciuc și alții, CJUE a indicat aceste etape, în această ordine, și totodată a statuat asupra faptului că analiza îndeplinirii condițiilor arătate mai sus se face în ordinea indicată de Curte, iar în măsura în care una din condiții nu este îndeplinită nu se trece la analiza celorlalte condiții.

În același sens este și opinia INM, însușită în unanimitate de judecătorii prezenți la întâlnirea președinților secțiilor specializate ale ÎCCJ și curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară, din 21 iunie 2018, de la București. ([Minuta Întâlnirii președinților secțiilor specializate ale ÎCCJ cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară, București, 21 iunie 2018](#))

Modalitatea de soluționare a cererilor de obligare a debitorului la plata despăgubirilor pentru încetarea prematură a contractului de prestare a serviciilor de telefonie mobilă depinde de aspectele de fapt reținute în fiecare caz.

În ce privește emiterea și comunicarea către pârât a notificării de reziliere a contractului, care argumentează soluțiile diferite pronunțate pe fondul cererilor, și acestea sunt aspecte de fapt, care urmează a fi verificate în fiecare caz, soluțiile invocate fiind întemeiate pe reținerea unor situații de fapt diferite și nu pe interpretarea diferită a unor dispoziții legale.

5. Soluționarea excepției prescripției dreptului material la acțiune al consumatorului în ceea ce privește capătul de cerere accesoriu având ca obiect restituirea unor sume achitate în baza clauzelor contractuale apreciate ca abuzive, cu mai mult de trei ani înaintea înregistrării cererii de chemare în judecată prin care se solicită constatarea caracterului abuziv al respectivelor clauze

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrelor III-IV/2018, 9 noiembrie 2018, pag. 13\)](#)

5.1 Rezumatul soluției însușite (UNANIMITATE)

Opinia judecătorilor este în sensul opiniei exprimate de formatorii INM și de participanții la întâlnirea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor specializate ale curților de apel, desfășurată la Cluj din 5-6 nov. 2015, potrivit căreia acțiunea în constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive este una imprescriptibilă.

5.2 Argumentele soluției însușite

Problema în discuție nu este cea a caracterului prescriptibil sau imprescriptibil al acțiunilor în pretenții reprezentând restituirea sumelor achitate de consumatori în executarea obligațiilor contractuale derivate din clauzele abuzive, ci cea a momentului de la care începe să curgă acest termen.

Astfel, acțiunile având ca obiect anulare clauze abuzive sunt imprescriptibile, în considerarea faptului că sancțiunea aplicabilă stipulării de către profesioniști de clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii este nulitatea absolută (în acest sens: ÎCCJ decizia nr. 1393 din 2 aprilie 2013 pronunțată în recurs de Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect constatare nulitate absolută a clauzelor privind comisionul de risc; decizia nr. 992 din 13 martie 2014 pronunțată în recurs de Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect constatare clauză abuzivă; decizia nr. 3234 din 23 octombrie 2014 pronunțată în recurs de Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect constatare clauză abuzivă dobândă contractuală). Acțiunile în pretenții reprezentând restituirea sumelor achitate de consumatori în executarea obligațiilor contractuale derivate din clauzele abuzive, deși prescriptibile în termenul general de prescripție, sunt considerate în jurisprudență ca fiind imprescriptibile prin prisma faptului că termenul de prescripție începe să curgă numai de la momentul pronunțării hotărârii de anulare a acestor clauze.

S-a considerat că această abordare este cea corectă, în temeiul principiului *contra non valentem agere non currit praescriptio*. Or, în realitate, în toate litigiile se solicită atât anularea clauzelor, cât și restituirea sumelor, astfel încât problema nu este una de practică neunitară, ci doar de rigurozitate a noțiunilor folosite, consecințele practice fiind aceleași.

În cadrul discuțiilor a fost exprimată opinia conform căreia trebuie operată o distincție în funcție de caracterul prestațiilor – succesive sau uno ictu, în ipoteza prestațiilor succesive, restituirea urmând să se dispună doar pe ultimii 3 ani anteriori ieșirii debitorului din pasivitate prin introducerea cererii de chemare în judecată având ca obiect constatarea caracterului abuziv al clauzei și repunerea în situația anterioară. Actul normativ care dă drept la acțiune în acest sens este în vigoare din anul 2000, iar pasivitatea de la momentul introducerii acțiunii și până la momentul demersului judiciar cu acest obiect este imputabilă consumatorului.

Mai mult, prescripția limitează efectele principiului „*quod nullum est nullum producit effectum*”, care nu este un principiu cu valoare absolută și cunoaște limitări prin incidența prescripției mai ales atunci când este vorba despre prestații succesive având ca obiect bunuri fungibile și consumptibile cum sunt sumele de bani.

Referitor la acest punct de vedere, s-a apreciat însă că o astfel de soluție ar fi contrară principiilor echității, *quod nullum est nullum producit effectum* și principiilor jurisprudențiale europene, în special cele statuate în cauza Cofidis.

Participanții la întâlnire au opinat în sensul opiniei exprimate de formatorii INM, potrivit căreia acțiunea în constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive este una imprescriptibilă, cu următoarea distincție în ceea ce privește acțiunea în restituirea prestațiilor:

- introducerea acțiunii în restituire se prescrie în 3 ani de la data rămânerii definitive a hotărârii de anulare a clauzelor abuzive;
- cu toate acestea, restituirea sumelor încasate ilegal în temeiul clauzelor anulate ca fiind abuzive se face pentru întreaga perioadă în care cauza a produs efecte, în temeiul principiilor echității, *quod nullum est nullum producit effectum* și al principiilor jurisprudențiale europene, în special cele statuate în cauza Cofidis.

În ce privește includerea clauzelor care instituie comisioane în obiectul principal al contractului (inclusiv a comisionului de administrare), se va vedea [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție cu](#)

[președinții secțiilor civile ale curților de apel, Constanța, din 7-8 septembrie 2017.](#)

6. Posibilitatea de a invoca în contestații la executare formulate peste termen caracterul abuziv al unor clauze contractuale, după pronunțarea de către CIUE a Ordonanței din 6 noiembrie 2019, în cauza C-75/19

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curtii de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrelor I-II/2020, 11 septembrie 2020, pag. 2)

6.1 Rezumatul soluției însușite

Poate fi analizat caracterul abuziv al clauzelor contestate, fără a se impune verificarea termenului de formulare a contestației, prevăzut de dreptul național.

6.2 Argumentele soluției însușite

S-a reținut că invocarea clauzelor abuzive se subsumează situației în care se invocă apărări ce privesc întinderea creanței, astfel că, din punct de vedere procedural, calificarea este cea de contestație la executare propriu-zisă.

În ce privește termenul de 15 zile prevăzut de Codul de procedură civilă, s-a apreciat că, ulterior pronunțării de către CJUE a Ordonanței din 6 noiembrie 2019, în cauza C-75/19, poate fi analizat caracterul abuziv al clauzelor contestate, fără a se pune problema tardivității contestației.

S-a reținut că, la data de 06.11.2019, Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în cauza C-75/19 cu privire la întrebările preliminare formulate de Tribunalul Mureș, prin care instanța națională a solicitat să se stabilească dacă Directiva 93/13 se opune unei norme de drept național precum cea care rezultă din articolul 712 și următoarele din capitolul VI din Codul de procedură civilă, care prevede un termen de 15 zile, care începe să curgă de la data la care debitorului îi este comunicată procedura de executare silită, în care acesta poate, pe calea contestației la executare silită, să invoce caracterul abuziv al unei clauze contractuale, în condițiile în care o acțiune în constatarea existenței unor clauze abuzive cuprinse în titlul executoriu nu este supusă niciunui termen.

Curtea Europeană a amintit că protecția efectivă a drepturilor care decurg din Directiva 93/13 nu poate fi garantată decât cu condiția ca sistemul procedural național să permită, în cadrul procedurii de emitere a ordonanței de plată sau în cel al procedurii de executare a unei asemenea ordonanțe, un control din oficiu de către instanță al caracterului potențial abuziv al clauzelor cuprinse în contractul în cauză (par.25) și a reținut că: „Directiva 93/13/CEE a Consiliului privind clauzele abuzive în contracte încheiate cu consumatorii trebuie interpretată în sensul că se opune unei norme de drept național în temeiul căreia un consumator care a încheiat un contract de credit cu o instituție de credit și împotriva căruia acest profesionist a început o procedură de executare silită este decăzut din dreptul de a invoca existența unor clauze abuzive pentru a contesta procedura menționată după expirarea unui termen de 15 zile de la comunicarea primelor acte ale acestei proceduri, chiar dacă acest consumator are la dispoziție, în temeiul dreptului național, o acțiune în justiție în scopul constatării existenței unor clauze abuzive a cărei introducere nu este supusă niciunui termen, dar a cărei soluție nu produce efecte asupra celei care rezultă din procedura de executare silită și care îi poate fi impusă consumatorului înainte de soluționarea acțiunii în constatarea existenței unor clauze abuzive?”

Prin urmare, instanța poate analiza caracterul abuziv al clauzelor contestate de debitor, fără a fi legată de verificarea termenului de formulare a contestației.

În mod constant, Curtea s-a pronunțat în sensul că este necesară invocarea din

oficiu a caracterului abuziv al unei clauze, deși dreptul intern nu conține norme care să reglementeze acest aspect, sau chiar interzice expres intervenția din oficiu a judecătorului în proceduri speciale, așa cum s-a subliniat și la întâlnirea președinților secțiilor specializate (foste comerciale) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, desfășurată la București, la 21.06.2018. Numai în situația unei opoziții manifestate de consumator cu privire caracterul abuziv al clauzei invocat din oficiu, instanța poate să nu ia în considerare acest aspect.

Notă: a se vedea:

6.3 conform [Minutei întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, București, 21 iunie 2018](#), s-a agreat, cu majoritate, interpretarea că analiza clauzelor abuzive urmează a fi realizată în temeiul dreptului și a jurisprudenței europene în materie, dar cu condiția respectării dreptului procesual național ce vizează legalitatea învestirii instanței inclusiv sub aspectul termenului în care poate fi formulată contestația la executare.

6.4 Potrivit [Minutei întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, București, 15 decembrie 2020](#), participanții și-au însușit cu unanimitate opinia formatorilor INM, conform cu care instanțele sesizate cu o contestație la executare trebuie să înlăture, din oficiu, aplicarea dispozițiilor art. 713 alin. (2) cod procedură civilă, fără a aștepta înlăturarea acestora pe cale legislativă sau ca urmare a unui procedeu constituțional, controlul caracterului abuziv al clauzelor titlului executoriu fiind admisibil și obligatoriu, ca urmare a pronunțării Ordonanței CJUE din 06 noiembrie 2019 în cauza C – 75/19.

7. Domeniul de aplicare a dispozițiilor art. 13 alin. 9 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori

([Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterii problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie de civilă, aferentă trimestrului II/2024, 27 iunie 2024, p. 18](#))

7.1. Rezumatul soluției însușite cu majoritate de judecătorii prezenți la întâlnire:

Opinia unanimă a judecătorilor prezenți la întâlnire este în sensul că scutirea de la plata cauțiunii urmează a fi avută în vedere atâta timp cât caracterul abuziv al clauzelor din contract este invocat ca motiv de contestație, chiar dacă sunt invocate și alte motive clasice de contestație, având în vedere și caracterul unitar al cererii de suspendare a executării silite.

7.2. ARGUMENTE:

Articolul 13 din [Legea nr. 193/2000](#) are în vedere situația existenței unor clauze abuzive într-un contract, fie ca urmare a întocmirii unui proces-verbal de către organele de control, fie ca urmare a formulării unei acțiuni în constatarea caracterului abuziv a unor clauze din contract, fie ca urmare a promovării unei contestații la executare prin care este

invocat caracterul abuziv al clauzelor din contract drept motiv de contestație. Alineatul 9 al acestui articol trebuie interpretat în sensul prezentat de întreaga reglementare a art. 13 din Legea nr. 193/2000.

Prin urmare, în ipoteza unei contestații la executare, pentru a beneficia de scutirea reglementată de art. 13 alin. 9 din Legea nr. 193/2000, pe lângă condiția prevăzută de lege cu privire la venit, este absolut necesar ca printre motivele de contestație invocate să fie și cel al caracterului abuziv al clauzelor din contractul ce constituie titlu executoriu, indiferent dacă sunt invocate și alte motive de contestație sau caracterul abuziv este singurul motiv.

II. Raporturi juridice în materie de asigurare

1. Taxa judiciară de timbru pentru daune din contractul de asigurare – art. 15 lit. o din Legea nr. 146/1997, respectiv art. 29 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului I/2015, 2 aprilie 2015, pag. 4\)](#)

1.1 Rezumatul soluției propuse și argumentele

Aplicarea dispozițiilor art. 29 lit. i) din OUG nr. 80/2013: „Potrivit dispozițiilor art. 24 lit. o) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 146/1997, art. 15 lit. o) (text reluat integral de art. 29 lit. i) din OUG nr. 80/2013 sunt scutite de plata taxelor judiciare de timbru, acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac privind cauzele penale, inclusiv despăgubiri civile pentru prejudiciile materiale sau morale decurgând din acestea, formulate cu prilejul soluționării dosarului penal sau prin acțiune civilă separată, introdusă la instanța civilă potrivit vechiului Cod de procedură penală sau ca urmare a amnistiei intervenite în cursul procesului penal.

În prezent, art. 19 din Noul Cod de procedură penală, cât și art. 20 din Noul Cod de procedură penală prevăd în mod expres că: „(8) Acțiunea civilă care are ca obiect tragerea la răspundere civilă a inculpatului și părții responsabile civilmente, exercitată la instanța penală sau la instanța civilă, este scutită de taxă de timbru.”

Totodată, potrivit art. 28 din Noul Cod de procedură penală „... Instanța civilă nu este legată de hotărârea definitivă de achitare sau de încetare a procesului penal în ceea ce privește existența prejudiciului ori a vinovăției autorului faptei ilicite.”

Împrejurarea că procesul penal a luat sfârșit în faza urmăririi penale prin soluția de scoatere de sub urmărire penală sau de neîncepere a urmăririi penale nu echivalează într-adevăr cu inexistența cauzei penale, astfel că în aceste cauze sunt aplicabile dispozițiile art. 29 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013.

În acest sens este și decizia mai recentă a ÎCCJ, Secția I civilă, nr. 1827/11 iunie 2014.

Totodată, potrivit art. 397 N.C.proc.pen., în cazul în care a intervenit împăcarea părților în procesul penal art. 16 lit. g) N.C.proc.pen. și instanța penală lasă nesoluționată acțiunea civilă, persoana vătămată poate introduce acțiune în fața instanței civile (într-un anumit termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a hotărârii), acțiune căreia i se va aplica, din punct de vedere al taxei judiciare de timbru, regimul juridic al art. 29 lit. c) din O.U.G. nr. 80/2013.

Notă: a se vedea:

1.2 [Decizia Curții Constituționale a României nr. 387/27 mai 2015](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 555/27 iulie 2015, care a constatat că dispozițiile art. 29 lit. i) sunt

constituționale în măsura în care sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile referitoare la despăgubirile civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând dintr-o cauză penală în condițiile în care fapta cauzatoare de prejudiciu, la momentul săvârșirii acesteia, era prevăzută ca infracțiune.

1.3 Minuta întâlnirii reprezentanților Înaltei Curți de Casație și Justiție cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, Curtea de Apel Bacău, 23-24 iunie 2016, potrivit căreia s-a agreat că prin „cauză penală”, în înțelesul ordonanței taxelor judiciare de timbru se înțelege orice cauză formată în urma unei sesizări a organelor penale, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, fiind însă necesar ca instanța civilă să rețină, totuși, în aplicarea art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 existența unei cauze care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale, dar și existența unei infracțiuni.

1.4 Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, Curtea de Apel Oradea, 6-7 iunie 2019, potrivit cu care s-a agreat, cu majoritate, că prin noțiunea de „cauză penală” în accepțiunea art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru se înțelege orice cauză penală formată în urma unei sesizări a organelor penale, de la momentul înregistrării sesizării și a constituirii dosarului penal, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni. În ipoteza în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă a instanței penale în sensul că fapta nu există, fapta nu este prevăzută de legea penală sau fapta nu a fost săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de lege, scutirea de plata taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu este incidentă. În minoritate, s-a apreciat în sensul că există “cauză penală” ori de câte ori a fost înregistrată o sesizare (plângere, denunț) pe rolul organelor de urmărire penală și s-a constituit un dosar penal (în înțelesul organelor de urmărire penală, prin acordarea indicativului per P), 132 indiferent de soluția dată sesizării. Pentru o interpretare extensivă a noțiunii de “cauză penală” pledează și dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013, intenția legiuitorului fiind aceea de protecție a victimei unei fapte penale. Un alt argument în favoarea acestei interpretări este acela că în ipoteza săvârșirii unui abuz de drept procesual în sesizarea organelor de urmărire penală sunt prevăzute sancțiuni specifice, cum sunt amenda judiciară, sancțiuni aplicabile pentru săvârșirea infracțiunii de inducere în eroare a organelor judiciare etc. Având în vedere faptul că problema de drept a figurat anterior pe agenda de discuții a două dintre întâlniri, s-a avansat propunerea de clarificare a modalității de interpretare a dispozițiilor legale în discuție, fie prin promovarea unui recurs în interesul legii, fie prin formularea de propuneri de lege ferenda cu ocazia modificării O.U.G. nr. 80/2013.

1.5 Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, Pitești, 14-15 noiembrie 2019, opinia INM este aceea că prin noțiunea de „cauză penală” în accepțiunea art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru se înțelege orice cauză penală formată în urma unei sesizări a organelor penale, de la momentul înregistrării sesizării și a constituirii dosarului penal, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni. În ipoteza în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă a instanței penale în sensul că fapta nu există, fapta nu este prevăzută de legea penală sau fapta nu a fost săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de lege, scutirea de plata taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu este incidentă. Participanții au decis menținerea votului exprimat anterior în cadrul întâlnirii

de la Oradea, conform punctului de vedere expus de către INM.

2. Momentul de la care se acordă dobânda legală aferentă sumei reprezentând contravaloarea prejudiciului moral, în cazul admiterii acțiunii în despăgubiri împotriva asigurătorului. Data producerii prejudiciului moral

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor de la Curtea de apel Iași și instanțele arondate, privind problemele de practică judiciară neunitară în materie de civilă, în trimestrul I/2022\)](#)

2.1. Rezumatul soluției însușite

Momentul producerii prejudiciului moral reprezintă o chestiune de fapt ce urmează a fi stabilită, de la caz la caz, pe baza probatoriului administrat în cauză.

2.2 Argumente:

Problematika acordării dobânzilor pentru daunele morale acordate în litigiile împotriva asigurătorilor de răspundere civilă auto a format obiect de discuție la Întâlnirea președinților secțiilor specializate ale ICCJ și curților de apel de la Constanța, 16-17.09.2021.

Potrivit Minutei acestei întâlniri, s-a agreat cu majoritate opinia că dobânzile la despăgubirile morale se calculează **de la data producerii prejudiciului** și până la momentul în care devine scadentă obligația asigurătorilor de plată a penalităților de 0,2% pe zi de întârziere, penalități stabilite de art. 21 din Legea 132/2017.

Față de această statuare, nu se mai poate considera că dobânzile la despăgubirile morale se calculează de la data rămânerii definitive/executorii a hotărârii instanței de judecată, prin care este cuantificat prejudiciul moral.

Momentul producerii prejudiciului este o chestiune de fapt, care se stabilește în funcție de aspectele invocate de părți, de la caz la caz, în baza probatoriilor administrate.

III. Probleme de drept în materia Legii nr. 31/1990.

IV. Probleme de drept în materia Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole

1. Competența de soluționare a acțiunii ce are ca obiect dizolvarea societăților agricole în temeiul art. 64 lit. f) din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură revine în primă instanță, și în calea de atac a apelului, după caz, secțiilor sau completelor specializate pentru cauze civile ce soluționează raporturile dintre profesioniști

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului al II-lea/2015, 25 iunie 2015, pag. 10\)](#)

1.1 Rezumatul soluției însușite (UNANIMITATE)

Opinia judecătorilor participanți este în sensul declinării competenței de la Secția I civilă la Secția a II-a civilă.

1.2 Argumentele soluției însușite

Potrivit art. 35 alin. 2 și art. 36 din Legea nr. 304/2004, în cadrul curților de apel și al tribunalelor funcționează secții sau, după caz, complete specializate pentru cauze civile, indiferent de obiectul lor sau de calitatea părților, cauze penale, cauze cu minori și de familie, cauze de contencios administrativ și fiscal, cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, societăți, registrul comerțului, insolvență, concurență neloială sau pentru alte materii, precum și, în raport cu natura și numărul cauzelor, complete specializate pentru cauze maritime și fluviale, iar în cadrul judecătoriilor secții sau complete specializate pentru minori și familie.

În art. 3 din Legea nr. 287/2009, cu denumirea marginală „Aplicarea generală a Codului civil”, se prevede:

„(1) Dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.”

În art. 8 alin. 1 din Legea nr. 71/2011 este definită noțiunea de „profesioniști”:

„(1) Noțiunea „profesionist” prevăzută la art. 3 din Codul civil include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil.

(2) În toate actele normative în vigoare, expresiile „acte de comerț”, respectiv „fapte de comerț” se înlocuiesc cu expresia „activități de producție, comerț sau prestări de servicii”.”

Legea nr. 36/1991 permite proprietarilor de terenuri agricole să se asocieze și să le exploateze, să desfășoare activități organizate în scopul stabilit prin art. 2 din lege, ce face incidente dispozițiile art. 3 C.proc.civ. citate, ce constituie motivarea în drept a soluției de declinare a competenței.

1.3.Notă: Prin Hotărârea nr. 26/18.05.2017 a Colegiului de Conducere al Tribunalului Iași, s-a dispus ca, începând cu data de 1.06.2017, Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal să devină o secție specializată exclusiv în judecarea cauzelor de contencios administrativ și fiscal, a cauzelor având ca obiect clauze abuzive și a celor la care se referă art. 226 al.1 din Legea nr. 71/2011 și RIL nr. 18/2016(respectiv: cereri în materie de insolvență, concordat preventiv și mandat ad-hoc, cereri în materia societăților comerciale și a altor societăți, cu sau fără personalitate juridică, precum și în materia Registrului Comerțului, cereri care privesc restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței, cereri privind titlurile de valoare și alte instrumente financiare), restul litigiilor cu profesioniști intrând în competența de soluționare a Secției I civile.

V. Probleme de drept în materia legii societăților

VI. Probleme de drept în materia Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile

1. Modalitatea în care consumatorii pot solicita stingerea datoriilor izvorâte din contractele de credit în situația în care imobilul ipotecat a fost deja înstrăinat în cadrul executării silit

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curtii de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrul I/2018, 30 martie 2018, pag. 2)

1.1 Rezumatul soluției însușite (MAJORITATE)

Opinia judecătorilor este în sprijinul soluției de principiu potrivit cu care acțiunea trebuie soluționată pe fond, respingerea cererii ca inadmisibilă nefiind întemeiată pe o dispoziție expresă a legii și putând echivala cu o încălcare a dreptului de acces la o instanță, astfel cum este prevăzut de art. 6 par. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

1.2 Argumentele soluției însușite

Legea nr. 7/2016 reglementează proceduri diferite, în vederea obținerii stingerii datoriilor izvorâte din contracte de credit, pentru debitorul care este încă proprietar al imobilului pe care intenționează să-l dea în plată, față de debitorul care nu mai este proprietar al acestui imobil, ce a fost deja adjudecat în cadrul executării silit.

Debitorul care este încă proprietar al imobilului va transmite creditorului notificarea prevăzută de art. 5 din Legea nr. 77/2016, iar în cazul în care creditorul nu s-ar conforma dispozițiilor legii încheind actul translativ de proprietate asupra imobilului, va putea solicita instanței, potrivit art. 8 alin. 1 din Legea nr. 77/2016, să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor.

În situația în care debitorul a fost deja executat silit, imobilul fiind adjudecat, se va adresa instanței direct cu o acțiune având ca obiect constatarea stingerii datoriilor izvorâte din contractul de credit, în temeiul art. 8 alin. 5 din Legea nr. 77/2016, dacă executarea silită continuă împotriva debitorului prin alte forme de executare sau chiar prin executare imobiliară, dar cu privire la alt imobil, ce nu era adus garanție în contractul de credit ce constituie titlu executoriu.

Parcursul procedurii prevăzute de art. 5 din Legea nr. 77/2016 implică, în mod necesar, existența în patrimoniul debitorului a dreptului de proprietate asupra imobilului. Distincția între procedurile de urmat în funcție de cum imobilul se mai află sau nu în patrimoniul debitorului reiese și din modalitatea de redactare a alin. 1, respectiv a alin. 5 al art. 8 din Legea nr. 77/2016. Art. 8 alin. 1 din Legea nr. 77/2016 arată că debitorul poate cere instanței „să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor”, în timp ce art. 8 alin. 5 din Legea nr. 77/2016 face vorbire doar despre dreptul debitorului de a cere instanței să constate stingerea datoriilor izvorâte din contractul de credit.

Potrivit opiniei minoritare, cererile sunt inadmisibile în lipsa parcurgerii procedurii notificării, obligatorie și pentru consumatorul al cărui imobil ipotecat a fost deja vândut silit în cadrul executării silit, așa cum rezultă din considerentele deciziilor CCR nr. 623/25.10.2016 și nr. 639/27.10.2016.

Notă: A se vedea:

1.3 Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate (foste comerciale) ale Înaltei

[Curti de Casație și Justiție cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, București, 21 iunie 2018](#) în sensul că notificarea este obligatorie.

1.4 [DECIZIA ICCJ HP Nr. 7](#) din 11 februarie 2019;

1.5 [Decizia CCR 95/2017](#): „44. Cu privire la criticile de neconstituționalitate, formulate din perspectiva art. 44 din Constituție, a dispozițiilor art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, Curtea reține că mecanismul procedural reglementat de legiuitorul ordinar în vederea aplicării art. 8 alin. (5) din lege are în vedere, ca și în cazul art. 8 alin. (1) din aceeași lege, două etape cu o semnificație deosebită în economia acesteia. Astfel, o primă etapă, obligatorie, se subsumează unei negocieri directe între părți și privește procedura notificării reglementate de art. 5 alin. (1) din lege, părțile putând, ele însele, să constate stingerea datoriilor izvorâte din contractul de credit, prin darea în plată a imobilului. Această etapă se aplică și trebuie parcursă indiferent că bunul imobil ipotecat a fost sau nu vândut în cadrul unei proceduri execuționale la data intrării în vigoare a legii. Cea de-a doua etapă, judiciară, facultativă prin natura sa, vizează intervenția instanțelor judecătorești la cererea debitorilor, în vederea aplicării Legii nr. 77/2016, respectiv constatarea stingerii datoriei izvorâte din contractul de credit. Astfel, debitorul obligațiilor de plată a sumelor de bani în cadrul unui contract de credit trebuie să parcurgă, în mod obligatoriu, prima etapă procedurală, în sensul ajungerii la un consens cu creditorul și al evitării, pe cât posibil, a intervenției în cadrul raporturilor contractuale a instanței judecătorești. Legiuitorul a reglementat acest mecanism procedural în două etape pentru a da posibilitatea încetării contractului, ca rezultat al acordului de voință al părților, fără intervenția instanțelor judecătorești, apelarea la forța de constrângere a statului realizându-se, în mod evident, numai atunci când părțile nu ajung la un consens.

45. Prin urmare, a apela direct la instanța judecătorească, cu nesocotirea primei etape, cea a notificării, echivalează cu caracterul inadmisibil al unei asemenea acțiuni promovate în temeiul art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, instanțele judecătorești fiind în drept, în această ipoteză, să respingă ca atare acțiunea debitorului. Acesta a fost și este sensul Deciziei nr. 639 din 27 octombrie 2016, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 12 ianuarie 2017, în care Curtea Constituțională a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate, pe motiv că însăși acțiunea principală era inadmisibilă (a se vedea, de exemplu Decizia nr. 171 din 8 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 7 aprilie 2011, Decizia nr. 203 din 6 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 14 mai 2012, Decizia nr. 94 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 16 aprilie 2014, Decizia nr. 254 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 15 iulie 2016, paragraful 18, Decizia nr. 433 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 31 august 2016, paragraful 22, sau Decizia nr. 101 din 7 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 26 aprilie 2017, paragraful 16). De altfel, în cauza antereferită, cererea de chemare în judecată, având ca obiect constatarea stingerii datoriilor rezultate din contractul de credit, întemeiată pe art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, a fost formulată în mod direct de către debitor, fără a urma procedura obligatorie a notificării.

46. Prin urmare, indiferent dacă bunul imobil constituit drept garanție pentru executarea contractului de credit a fost vândut anterior sau ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016, debitorul este obligat, din punct de vedere procedural, să parcurgă mai întâi etapa notificării și de-abia după aceea să solicite concursul instanțelor judecătorești pentru constatarea stingerii datoriei.”

1.6 [DECIZIA CCR Nr. 432/ din 17 iunie 2021](#): „Examinând soluția legislativă criticată în prezenta cauză, Curtea observă că art. 8 teza a doua din Legea nr. 77/2016 cuprinde un element de procedură și unul de drept substanțial. Cel de procedură privește faptul că debitorul care apelează la procedura reglementată de art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 nu o poate face direct, ci prin depunerea unei notificări conform art. 5 alin. (1) din aceeași lege. Această reglementare procedurală reprezintă o transpunere în plan normativ a paragrafului 44 din Decizia nr. 95 din 28 februarie 2017.”

2. Admisibilitatea contestației formulate de banca creditoare în situația formulării de către debitor a unei notificări în baza art. 8 al. 5 din Legea nr. 77/2016, în situația particulară a vânzării prealabile a bunului imobil în cadrul executării silite. În cazul în care debitorul formulează notificare adresată băncii prin care solicită să constate creditorul debitul stins prin valorificarea bunului imobil în cadrul executării silite, iar banca creditoare nu răspunde în nici un fel debitorului sau înștiințează că nu este de acord cu stingerea datoriei în maniera solicitată, se pune problema dacă și creditorul are posibilitatea de a nu aștepta reacția debitorului, respectiv de a-și exercita acesta dreptul de a se adresa instanței cu o acțiune în constatarea stingerii datoriei, în cadrul acestei acțiuni creditorul având posibilitatea să se apere, sau creditorul poate să formuleze o contestație la notificarea debitorului formulată în sensul celor mai sus arătate.

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrul I/2018, 30 martie 2018, pag. 5\).](#)

Într-o opinie, este admisibilă contestația formulată de banca creditoare în situația depunerii de către debitor a unei notificări în baza art. 8 al. 5 din legea nr. 77/2016, în situația particulară a vânzării prealabile a bunului imobil în cadrul executării silite. O altă opinie este în sensul respingerii ca inadmisibilă a unei astfel de contestații formulate de creditor. Judecătorii participanți la întâlnire au hotărât amânarea dezbaterii acestei probleme de drept.

2.1 Notă: [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, București, 21 iunie 2018:](#) Fiind obligatorie notificarea, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 95/2017, este aplicabil și mecanismul contestației la notificare prevăzut de art. 7, în care se poate analiza îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 4 pentru aplicarea mecanismului dării în plată. Dacă se recunoaște o etapă, trebuie să se recunoască în întregime: notificarea și răspunsul la notificare, fie de a da curs cererii debitorului, fie de a contesta notificarea.

3.Incidența Legii nr. 52/2020, de modificare a Legii nr. 77/2016, asupra litigiilor aflate în curs de judecată la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 52/2020

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrul I/2021, 1 aprilie 2021, pag. 12).

3.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele (MAJORITATE)

Se impune folosirea modificărilor aduse Legii nr. 77/2016 prin Legea nr. 52/2020 doar ca un reper pentru evaluarea impreviziunii, fără a se face aplicarea directă și exactă a acestor modificări în litigiile în curs este în sensul opiniei exprimate la lit. c), având în vedere faptul că legea civilă nu retroactivează, dar fără a se face abstracție de viziunea actuală a legiuitorului asupra impreviziunii în cazul contractelor de credit.

Art. 15 alin. (2) din Constituție consacră expres principiul neretroactivității legii. Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile. Neretroactivitatea legii civile este prevăzută ca principiu și de art. 6 alin. (1) C.civ.: „Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă”.

4.Noile notificări de dare în plată a imobilului, formulate de către debitor, ulterior unei notificări inițiale urmată de neprezentarea debitorului la notarul public la data propusă chiar de debitor creditorului, mai produc sau nu efectul suspendării de drept a executării silite prevăzut de Legea nr. 77/2016?

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului al II-lea/2021, 7 iulie 2021, pag. 5)

4.1 Rezumatul soluției însușite (MAJORITATE)

Opinia judecătorilor prezenți la întâlnire este în sensul că de la data comunicării notificării de dare în plată, executările silite aflate în derulare se suspendă de drept, chiar și în ipoteza în care o nouă notificare este formulată de debitor ulterior admiterii definitive a contestației formulate de către creditor împotriva unei prime notificări de dare în plată.

4.2 Argumentele soluției însușite

Debitorul poate formula notificare de dare în plată atunci când este îndeplinită condiția privind impreviziunea, or, este posibil ca, ulterior admiterii definitive a contestației formulate de către creditor împotriva unei prime notificări de dare în plată, să existe ipoteza intervenirii unei situații de impreviziune care nu exista la momentul primei notificări. Dreptul debitorului de a solicita darea în plată prin formularea unei notificări nu este limitat de legiuitor, iar art. 7 alin. 4 din Legea nr. 77/2016 nu face distincție între o primă notificare și o notificare ulterioară. În ceea ce privește exercitarea abuzivă de către debitor a dreptului de a solicita darea în plată prin notificare, sunt aplicabile prevederile art. 7 al. 5 ind. 1 din Legea nr. 77/2016, potrivit cu care: „În cazul admiterii contestației creditorului prin hotărâre definitivă, penalitățile și orice daune-interese care ar rezulta din parcurgerea procedurii notificării prevăzute la art. 5 și 6 vor putea fi pretinse doar dacă creditorul contestator probează că debitorul a fost de rea-credință la depunerea notificării.”

Aceeași este situația și în cazul în care debitorul însuși nu s-a prezentat la notarul public la data fixată chiar de el în prima notificare de dare în plată, precum și în ipoteza în care a fost admisă definitiv contestația creditorului împotriva notificării de dare în plată pentru neîndeplinirea cerințelor art. 4 al. 1 lit. a-d din Legea nr. 77/2016. Argumentul avut în vedere a fost acela că Legea nr. 77/2016 nu face distincție între diferitele situații posibile, iar abuzul de drept nu poate fi sancționat pe calea contestației la executare, ci în procedura definită de art. 7 al. 5 ind. 1 din Legea nr. 77/2016. Folosirea abuzivă a notificărilor succesive de către debitor, în cazurile în care o instanță de judecată a statuat definitiv că nu sunt îndeplinite cerințele obiective ale Legii nr. 77/2016, este în detrimentul acestuia, având în vedere că această hotărâre de admitere a contestației creditorului pe acest motiv constituie o probă puternică a relei credințe necesare sancționării debitorului cu plata de penalități și daune-interese.

4.3.Notă: a se vedea considerentele din [Decizia nr. 54/2021 IICJ](#), privind examinarea sesizării formulate de Tribunalul București - Secția a V-a civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la unele chestiuni de drept.

5. Admisibilitatea contestației creditorului la notificarea debitorului făcută pentru stingerea obligației de plată (art. 8 alin.(5) din Legea nr. 77/2016), prin raportare la cele reținute prin Minuta din 21.06.2018 a președinților secțiilor specializate (foste comerciale) din cadrul ÎCCJ și curților de apel

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor de la Curtea de apel Iași și instanțele arondate, privind problemele de practică judiciară neunitară în materie de civilă, în trimestrele III-IV/2022\)](#)

5.1. Rezumatul soluției însușite (UNANIMITATE):

Contestațiile creditorilor împotriva notificărilor debitorilor formulate în condițiile art. 8 al. 5 din Legea nr. 77/2016, pentru stingerea creanței, chiar dacă bunul a fost vândut(dar executarea silită continuă), sunt admisibile.

5.2. Argumente:

În ipoteza în care imobilul a fost vândut, iar executarea silită continuă pentru acoperirea diferenței de creanță, este de necontestat că debitorul are obligația de a formula o notificare(deși art. 8 alin. 5 nu a stipulat expres acest lucru), acest aspect fiind reținut în considerentele [Deciziei nr. 95/2017 a Curții Constituționale](#).

Așadar, în cazul prevăzut de art. 8 alin.(5) din Legea nr. 77/2016, pentru promovarea acțiunii în constatarea stingerii creanței aflată la dispoziția debitorului este necesară parcurgerea etapei notificării reglementate de art. 5/1, în scopul declarat prin considerente, al stingerii diferendului pe cale amiabilă, iar în ipoteza în care acordul părților nu se realizează la finalul acestei primei etape, prin constatarea, pe cale extrajudiciară, a stingerii datoriei, debitorul are la dispoziție posibilitatea de a solicita concursul instanței, prin acțiunea legitimată de art. 8 alin.(5), ocazie cu care instanța va trebui să analizeze condițiile imprevizunii.

O acțiune pentru constatarea stingerii creanței, făcută direct de debitor în fața instanței de judecată, fără să realizeze anterior notificarea prevăzută de Legea nr. 77/2016, este apreciată ca inadmisibilă.

În acest context, fiind obligatorie notificarea, și creditorul are recunoscută posibilitatea contestării, cu atât mai mult cu cât efectele notificării se produc și în acest caz, suspendându-se executarea silită și plățile.

În ceea ce privește [Minuta din 21.06.2018 a președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) din cadrul ÎCCJ și curților de apel](#), se consideră că rezultă din considerentele finale că notificarea este obligatorie, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 95/2017, și că este aplicabil și mecanismul contestației la notificare prevăzut de art. 7, în care se poate analiza îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 4 pentru aplicarea mecanismului dării în plată, concluzia finală fiind că, dacă se recunoaște o etapă, trebuie să se recunoască în întregime întreaga procedură, pentru egalitate de arme: notificarea, dar și răspunsul la notificare. În final, în această Minută s-a reținut că, fiind obligatorie notificarea, conform [Deciziei Curții Constituționale nr. 95/2017](#), este aplicabil și mecanismul contestației la notificare prevăzut de art. 7, în care se poate analiza îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 4 pentru aplicarea mecanismului dării în plată. Dacă se recunoaște o etapă, trebuie să se recunoască în întregime: notificarea și răspunsul la notificare, fie de a da curs cererii debitorului, fie de a contesta notificarea.

Rezultă astfel că o contestație a creditorului este admisibilă.

6. Adaptarea convenției de credit prin echilibrarea prestațiilor părților. Trimiterea unei notificări prin care se solicită doar echilibrarea convenției de credit prin negocierea clauzelor contractuale, astfel încât riscul izvorât din contract să fie suportat de ambele părți contractante, în lipsa unei notificări de dare în plată a unui bun imobil. Inaplicabilitatea procedurii de dare în plată prevăzută de Legea nr. 77/2016. Formularea unei cereri reconvenționale în cadrul dosarului având ca obiect Contestație creditor – Legea nr. 77/2016

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie de civilă, aferentă trimestrelor III-IV/2023, 21 noiembrie 2023, p. 20\)](#)

1. Rezumatul soluției însușite

I. Cu privire la prima problemă de drept, vizând posibilitatea adaptării convenției de credit pe calea unei cereri de chemare în judecată întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 77/2026, în lipsa unei notificări de dare în plată a unui bun imobil, ci doar a formulării unei notificări de reechilibrare contract, s-a agreat că nu se mai impune discutarea acesteia și supunerea la vot, deoarece a format obiect de discuții atât la [Întâlnirea președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel de la Constanța din 16-17 septembrie 2021](#), cât și la [Întâlnirea președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale ICCJ și curților de apel, 16-17 octombrie 2023 de la București](#). În ambele întâlniri, s-a agreat opinia că poate fi formulată o notificare prin care să se solicite exclusiv adaptarea contractului, fiind permisă de dispozițiile Legii nr. 77/2016, astfel cum au fost reconfigurate prin deciziile Curții Constituționale și cum au fost modificate prin Legea nr. 52/2020.

II. Cu privire la cea de a doua problemă de drept, în urma supunerii la vot, s-a agreat opinia potrivit cu care o astfel de cerere reconvențională nu este prematură.

2. Argumentele soluției însușite

I. Argumentele pentru prima problemă de drept se regăsesc în minutele de la

Întâlnirea președinților secțiilor specializate (foste comerciale) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel de la Constanța din 16-17 septembrie 2021 și de la Întâlnirea președinților secțiilor specializate (foste comerciale) ale ICCJ și curților de apel, 16-17 octombrie 2023 de la București.

II. Cea de a doua problemă de drept, a prematurității unei cereri reconvenționale având ca obiect adaptarea contractului, cerere formulată de debitor în cadrul contestației creditorului împotriva notificării de dare în plată a fost și ea discutată la [Întâlnirea președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel de la Constanța din 16-17 septembrie 2021](#), unde s-a decis că o astfel de cerere reconvențională este prematură, însă ulterior au fost pronunțate Deciziile Curții Constituționale a României nr. 431/2021 (publicată la 27.10.2021) și 432/2021 (publicată la 21.09.2021), unde la pct. 75 și, respectiv, pct. 51 se arată: „Curtea mai reține că, întrucât pârâțul are, în legătură cu cererea reclamantului, pretenții derivând din același raport juridic sau strâns legate de aceasta, rezultă că atât debitorul, pe cale reconvențională în cadrul contestației, cât și creditorul, în cadrul acțiunii în stingerea creanței, pot formula cereri de adaptare a contractului de credit. Posibilitatea formulării unor astfel de cereri reconvenționale trebuie recunoscută în fiecare fază procesuală în parte tocmai pentru că, pe de o parte, evită multiplicarea corespunzătoare a cererilor formulate de debitor și creditor, astfel că partea nu mai trebuie să formuleze o nouă cerere de adaptare a contractului prin mijlocirea dreptului comun, iar, pe de altă parte, asigură egalitatea juridică între cele două părți. Prin urmare, ca o exigență a dreptului la un proces echitabil, prin aplicarea art.4 alin.(4) din lege, cererea de adaptare a contractului poate fi formulată atât în contestație, cât și în acțiunea în stingerea obligației.”

În consecință, se apreciază că opinia discutată la [Întâlnirea președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel de la Constanța din 16-17 septembrie 2021](#) nu mai este valabilă, având în vedere deciziile instanței constituționale.

VII. Probleme în privința altor categorii de litigii cu profesioniști

1.Soluțiile pronunțate în cererile formulate de către furnizorul de energie electrică având ca obiect pretenții (formulate pe dreptul comun sau prin cererile de valoare redusă), fără a exista un contract încheiat între părți

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrelor III-IV/2018, 9 noiembrie 2018, pag. 2\)](#)

1.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele (UNANIMITATE)

Posibilitatea obligării pârâțului la plata contravalorii energiei electrice și a penalităților de întârziere în baza facturilor emise de creditor și în lipsa unui contract de prestări servicii încheiat între creditor și debitor, a fost discutată la întâlnirea reprezentanților CSM cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel, desfășurată la Bacău în perioada 23-24 iunie 2016.

Participanții au apreciat, în unanimitate, că: „în general, factura are rolul de a dovedi, atunci când este acceptată, livrarea/efectuarea bunului/serviciului la care se referă atunci când, prin ipoteză, bunul/serviciul a fost contractat, prealabil livrării, între furnizor și beneficiar. Atunci când, dimpotrivă, din diferite motive, livrarea nu este precedată de

încheierea unui contract, factura, prin acceptare, devine nu doar proba executării contractului, ci, prioritar, dovada existenței acestuia.

Cele expuse mai sus au în vedere capătul de cerere privind contravaloarea bunului/serviciului prestat, dar neachitat de către debitor. În schimb, inexistența unui contract prealabil livrării face ca factura să nu poată justifica pretenția privind penalitățile stipulate, unilateral, de furnizor pe factura respectivă.

În acord cu practica judiciară, nu se poate stabili un consimțământ pe care debitorul și l-ar fi dat pentru clauza penală prin simplul fapt al acceptării facturii pentru bunul/serviciul principal, cunoscut fiind că acea clauză este, în sine, o convenție accesorie raportului contractual din care se naște obligația principală, adică obligația privind livrarea bunului sau, după caz, prestarea serviciului.

Concluzionând, factura, prin acceptare, creează în sarcina debitorului beneficiar al bunului/serviciului obligația de plată a contravalorii acesteia deoarece acceptarea facturii relevă nașterea unui raport contractual, însă, în lipsa unui contract (scris) încheiat în prealabil, nu poate genera și obligația de plată a penalităților prin simpla mențiune, relevând o manifestare de voință unilaterală, aplicată pe factură, de către furnizor, cu privire la plata unor penalități pentru întârziere”.

S-au avut în vedere și dispozițiile art. 29 alin. 3 și 30 din Ordinul ANRE nr. 64/2014, redate mai jos, precum și faptul că hotărârea de Guvern nr. 1007/2004 pe care se întemeiază argumentația opiniei minoritare este în prezent abrogată.

ART. 29

(...)

(3) Dacă, pentru clienții definiți la art. 8 alin. (1) lit. a) pct. (iv) și lit. b) pct. (ii) și (iii) nu este posibilă încheierea/semnarea contractului înainte de data preluării acestora de către FUI, furnizarea energiei electrice se realizează pe baza contractului-cadru, clauzele acestuia intrând de drept în vigoare astfel încât să se asigure continuitatea în alimentarea cu energie electrică a clienților respectivi.

ART. 30

(1) Termenele pentru care este permisă furnizarea energiei electrice clienților finali menționați la art. 29 alin. (3) fără contract încheiat/semnat între aceștia și FUI se stabilesc prin reglementări aprobate de ANRE.

(2) Refuzul clientului final de a semna contractul de furnizare, după perioada maximă admisă de furnizare fără contract încheiat/semnat conform alin. (1), dă dreptul FUI să întrerupă furnizarea energiei electrice.

(3) Energia electrică activă consumată, precum și energia electrică reactivă facturabilă, inclusiv eventualele penalități, din momentul preluării clientului final de către FUI pentru furnizarea în regim de ultimă instanță și până în momentul încetării contractului, se datorează FUI și se plătesc de către clientul final la prețurile corespunzătoare acestui regim de furnizare, inclusiv pentru perioada în care furnizarea s-a realizat fără contract semnat.

2.Obligarea pârâtului transportator aerian sau/și a operatorului aeronavelor civile la plata unei compensații în valoare de ... Euro în echivalent lei la cursul BNR din ziua plății, în temeiul art. 6 alin. 1 lit. b coroborat cu art. 7 alin. 1 lit. b din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 reprezentând despăgubiri, precum și dobânda penalizatoare aferentă de la data de ... până la data plății efective

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului I/2019, 14 martie 2019, pag. 4)

2.1 Rezumatul soluției însușite (UNANIMITATE)

În ipoteza admiterii capătului de cerere privind acordarea despăgubirilor, este datorată și dobânda prevăzută de disp. art. 1535 alin. 1 Cod civil, pentru neexecutarea obligației bănești la termen.

Obligația de plată a dobânzii legale este una previzibilă, neputându-se considera, în lipsa unei dispoziții exprese în acest sens, că Regulamentul nr. 261/2004 ar împiedica acordarea dobânzii legale.

Compensațiile prevăzute de Regulamentul nr. 261/2004 nu pot avea natura unei clauze penale întrucât aceasta din urmă nu poate fi decât rezultatul acordului de voință al părților, iar nu al intervenției legiuitorului. De altfel, compensația bănească prevăzută de art. 7 din Regulamentul nr. 261/2004 este una minimă, nefiind exclusă posibilitatea dovedirii, în condițiile dreptului comun, a unui prejudiciu mai mare suferit de călător.

Prin urmare, în lipsa unei dispoziții exprese în acest sens, nu se poate considera că Regulamentul nr. 261/2004 împiedică acordarea acestei dobânzi.

INSOLVENȚĂ

I. Probleme în interpretarea Legii nr. 85/2006

1.Cuantumul onorariului cuvenit lichidatorului judiciar în cazul unei proceduri de insolvență deschisă în temeiul dispozițiilor Legii nr. 85/2006, provenită dintr-o procedură deschisă anterior, în temeiul Legii nr. 31/1990

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului al IV-lea/2014, 11 decembrie 2014, pag. 5)

1.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele

Art. 4 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței prevede că: „(1) Toate cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cele privind notificarea, convocarea și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul judiciar și/sau de lichidator vor fi suportate din averea debitorului.

(2) Plățile se vor face dintr-un cont deschis la o unitate a unei bănci, pe bază de dispoziții emise de debitor sau, după caz, de administratorul judiciar, iar în cursul falimentului, de lichidator.

(3) Disponibilitățile bănești vor putea fi păstrate într-un cont special de depozit bancar.

(4) În lipsa disponibilităților în contul debitorului, se va utiliza fondul de lichidare, plățile urmând a fi făcute în conformitate cu prevederile art. 37 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006 privind organizarea activităților practicienilor în insolvență, aprobată

cu modificări și completări prin Legea nr. 254/2007, cu modificările și completările ulterioare, pe baza unui buget previzionat.

(6) Fondul prevăzut la alin. (4) va fi constituit prin:

a) aplicarea unui procent de 50% la taxele care se achită la oficiul registrului comerțului pentru autorizare constituire persoane supuse înregistrării în registrul comerțului, cu modificările actelor, faptelor și mențiunilor acestora, și efectuarea tuturor înregistrărilor în registrul comerțului, autorizare funcționare și eliberare documente specifice, verificare și/sau rezervare, transmitere/obținere/eliberare documente și/sau informații prevăzute de lege;

b) abrogată;

c) preluarea a 2,0% din sumele recuperate în cadrul procedurilor de insolvență, inclusiv din fondurile obținute din vânzarea bunurilor din averea debitorului, sumă care va fi inclusă în categoria cheltuielilor aferente procedurii în sensul alin. (1).

(7) Sumele prevăzute la alin. (6) lit. a) vor fi virate de oficiile registrului comerțului, prin Oficiul Național al Registrului Comerțului, în contul Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România, denumită în continuare U.N.P.I.R., sumele prevăzute la alin. (6) lit. b) vor fi achitate la orice unitate bancară, în contul menționat, iar sumele prevăzute la alin. (6) lit. c) vor fi virate în contul filialei U.N.P.I.R. din care face parte administratorul judiciar sau, după caz, lichidatorul care transmite suma.

(8) U.N.P.I.R. va comunica la Oficiul Național al Registrului Comerțului și la instanțele judecătorești pe lângă care funcționează registrul societăților agricole, respectiv registrul asociațiilor și fundațiilor, numărul contului și unitatea la care acesta este deschis și orice modificări ulterioare ale acestuia.

(9) Sumele menționate la alin. (1) vor fi considerate cheltuieli de lichidare în conformitate cu art. 121 și art. 123 pct. 1 și vor fi plătite în momentul existenței disponibilului în contul debitorului.

(10) Sumele din fondul de lichidare nu pot face obiectul măsurilor asigurătorii sau al executării silite.”

De la 4.11.2014, data intrării în vigoare a Hotărârii nr. 3/6.09.2014 pentru modificarea și completarea Statutului privind organizarea și exercitarea profesiei de practician în insolvență, aprobat prin Hotărârea Congresului Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România nr. 3/2007 privind aprobarea Statutului de organizare și funcționare și a Codului de etică profesională și disciplină ale Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România – plata onorariilor practicienilor în insolvență nu se mai face din fondul constituit conform art. 4 din Legea nr. 85/2006, ci din fondul de lichidare constituit conform art. 39 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Până la această dată, prin Hotărârea nr. 3/29.09.2007 privind aprobarea Statutului de organizare și funcționare și a Codului de etică profesională și disciplină ale Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România, plata onorariilor practicienilor în insolvență era achitată din fondul de lichidare constituit conform art. 4 din Legea nr. 85/2006, calculul fiind efectuat conform tarifelor și standardelor de cost ce se vor stabili de Adunarea reprezentanților permanenți ai UNPIR (art. 38 alin. 5 din O.U.G. nr. 86/2006).

În conformitate cu art. 38 alin. 4 din O.U.G. nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență, onorariul provizoriu pentru perioada de observație stabilit de judecătorul sindic la deschiderea procedurii de insolvență, va putea fi modificat de adunarea creditorilor care va ține seama în mod obligatoriu de prevederile alin. (2) al art. 38 (tipuri de factori ce reflectă gradul de complexitate al activității depuse).

Art. 89 alin. 1 din Hotărârea nr. 3/29.09.2007, modificat prin Hotărârea nr. 3/6.09.2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 804/4.11.2014, prevede la pct. 33: „La articolul 89, partea introductivă și literele a) și c) ale alineatului (1) și alineatele (5) și (8) se

modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 89. - (1) Plata onorariilor practicienilor în insolvență ce sunt achitate din fondul de lichidare constituit conform art. 39 din Legea nr. 85/2014 se va face, pe toată perioada desfășurării procedurii, în ordinea vechimii, la următoarele tarife:

a) până la 3.000 lei, stabilit în baza hotărârii judecătorești pentru procedurile de insolvență deschise în baza Legii nr. 85/2006, cu modificările și completările ulterioare, sau a Legii nr. 85/2014. Pentru practicienii în insolvență înregistrați cu vector fiscal de TVA onorariul va fi de până la 3.000 lei, exclusiv TVA;

.....
c) în cazul procedurilor de insolvență deschise în baza Legii nr. 85/2006, cu modificările și completările ulterioare, sau a Legii nr. 85/2014, dar provenite din proceduri deschise în temeiul Legii nr. 359/2004, cu modificările și completările ulterioare, sau al Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, onorariul va fi de 1.000 lei dacă complexitatea procedurii rămâne la stadiul prezentat în raportul privind situația economică a societății întocmit în conformitate cu art. 260 alin. (4) din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

.....
(5) Cheltuielile de procedură efectuate conform alin. (4), în procedurile de insolvență reglementate de Legea nr. 85/2006, cu modificările și completările ulterioare, sau de Legea nr. 85/2014, sunt achitate din fondul de lichidare numai în măsura în care sunt aprobate de instanța de judecată prin încheiere/sentință sau în condițiile art. 88 alin. (1 ind. 1).

.....
(8) Nu sunt decontate din fondul de lichidare expertizele contabile întocmite în situația debitorilor fără bunuri, precum și expertizele întocmite după închiderea procedurii de insolvență, în situația disjungerii cererii de atragere a răspunderii conform art. 138 din Legea nr. 85/2006, cu modificările și completările ulterioare, sau art. 169 din Legea nr. 85/2014.”
În raport de Hotărârea nr. 3/2014 de modificare a Hotărârii nr. 3/2007, onorariile cuvenite lichidatorului judiciar sunt suportate din fondul de lichidare constituit conform art. 39 din Legea nr. 85/2014.

În art. 39 alin. 1 din Legea nr. 85/2014 se prevede, cu valoare de principiu, că toate cheltuielile aferente procedurii vor fi suportate din averea debitorului.

Când averea debitorului este insuficientă pentru satisfacerea cheltuielilor, acestea vor fi acoperite din fondul de lichidare.

Ca atare, două sunt sursele principale de suportare a cheltuielilor necesare procedurii insolvenței, averea debitorului și fondul de lichidare.

Textul art. 39 are în vedere cheltuielile aferente procedurii și nu fondurile necesare acoperirii pasivului debitorului.

Apreciem că lipsa fondurilor bănești din averea debitorului nu trebuie interpretată în sensul lipsei sumelor de bani, ci în sensul absenței oricărui bun care să fie valorificat în vederea procurării de fonduri necesare desfășurării procedurii.

Fondul de lichidare este constituit în conformitate cu art. 39 alin. 7 din Legea nr. 85/2014.

Art. 38 din O.U.G. nr. 86/2006 nu contravine dispozițiilor art. 19 alin. 2 teza a II-a din Legea nr. 85/2006, potrivit cărora: „(1) Practicienii în insolvență interesați vor depune la dosar o ofertă de preluare a poziției de administrator judiciar în dosarul respectiv, la care vor anexa dovada calității de practician în insolvență și o copie de pe polița de asigurare profesională. În ofertă, practicianul în insolvență interesat va putea arăta și disponibilitatea de timp și de resurse umane, precum și experiența generală sau specifică necesare preluării dosarului și buneii administrări a cazului. În cazul în care nu există nici o astfel de ofertă, judecătorul sindic va desemna provizoriu, până la prima adunare a creditorilor, un practician

în insolvență ales în mod aleatoriu din Tabloul U.N.P.I.R.

(2) La recomandarea comitetului creditorilor, în cadrul primei ședințe a adunării creditorilor sau ulterior, creditorii care dețin cel puțin 50% din valoarea totală a creanțelor pot decide desemnarea unui administrator judiciar/lichidator, stabilindu-i și remunerația. În cazul în care remunerația se va achita din fondul constituit conform prevederilor art. 4, aceasta va fi stabilită de către judecătorul sindic, pe baza criteriilor stabilite prin legea privind profesia de practician în insolvență. Creditorii pot decide să confirme administratorul judiciar sau lichidatorul desemnat provizoriu de către judecătorul sindic.

(2 ind. 1) Creditorul care deține cel puțin 50% din valoarea totală a creanțelor poate să decidă, fără consultarea adunării creditorilor, desemnarea unui administrator judiciar sau lichidator în locul administratorului judiciar sau lichidatorului provizoriu ori să confirme administratorul judiciar provizoriu sau, după caz, lichidatorul provizoriu și să îi stabilească remunerația.

(3) Creditorii pot contesta la judecătorul-sindic, pentru motive de nelegalitate, decizia prevăzută la alin. (2) și (2 ind. 1), în termen de 3 zile de la data publicării acesteia în Buletinul procedurilor de insolvență. Judecătorul va soluționa, de urgență și deodată, toate contestațiile printr-o încheiere prin care va numi administratorul judiciar/lichidatorul desemnat sau, după caz, va solicita adunării creditorilor/creditorului desemnarea unui alt administrator judiciar/lichidator.

(4) Dacă în termenul stabilit la alin. (3) decizia adunării creditorilor sau a creditorului ce deține cel puțin 50% din valoarea creanțelor nu este contestată, judecătorul sindic, prin încheiere, va numi administratorul judiciar propus de creditorii sau de creditorul ce deține cel puțin 50% din valoarea creanțelor, dispunând totodată încetarea atribuțiilor administratorului judiciar provizoriu pe care l-a desemnat prin sentința de deschidere a procedurii.

(5) Administratorul judiciar, persoana fizică sau persoana juridică, inclusiv reprezentantul acesteia, trebuie să aibă calitatea de practician în insolvență, potrivit legii.

(6) Abrogat.

(7) Abrogat.

(8) Înainte de desemnarea sa, administratorul judiciar trebuie să facă dovada că este asigurat pentru răspundere profesională, prin subscrierea unei polițe de asigurare valabile, care să acopere eventualele prejudicii cauzate în îndeplinirea atribuțiilor sale. Riscul asigurat trebuie să reprezinte consecința activității administratorului judiciar pe perioada exercitării calității sale.

(9) Este interzis administratorului judiciar, sub sancțiunea revocării din funcție și a reparării eventualelor prejudicii cauzate, să diminueze, în mod direct sau indirect, valoarea sumei asigurate prin contractul de asigurare.”

În cazul în care remunerația se achită din fondul constituit conform prevederilor art. 4 din Legea nr. 85/2006, iar de la data de 4.11.2014 din fondul de lichidare constituit conform art. 39 din Legea nr. 85/2014, aceasta va fi stabilită de judecătorul sindic pe baza criteriilor instituite prin legea privind exercitarea profesiei de practician în insolvență.

Ca atare, în situația în care remunerația lichidatorului judiciar nu poate fi achitată din averea debitorului, cuantumul se stabilește de judecătorul sindic prin hotărâre judecătorească, din fondul de lichidare, în conformitate cu dispozițiile legale enunțate și pe baza criteriilor stabilite prin legea privind profesia de practician în insolvență și la valoarea prevăzută de art. 89 din Hotărârea nr. 3/2007, actualmente modificat prin Hotărârea nr. 3/2014 pentru modificarea și completarea Statutului privind organizarea și exercitarea profesiei de practician în insolvență, aprobat prin Hotărârea Congresului Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România nr. 3/2007 privind aprobarea Statutului de organizare și funcționare și a Codului de etică profesională și disciplină ale Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România, acte normative emise de Uniunea Națională a

2. Contestație împotriva hotărârii Adunării Creditorilor debitorului prin care s-a votat Planul de Reorganizare al activității acestuia. Soluționare în cadrul dosarului de procedură odată cu confirmarea Planului sau înregistrare în dosar asociat

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă semestrului al II-lea/2017, 23 noiembrie 2017, pag. 8)

2.1 Rezumatul soluției însușite (MAJORITATE)

Soluționarea contestației hotărârii Adunării Creditorilor prin care s-a votat planul de reorganizare a activității debitorului să fie înregistrată în dosar asociat.

2.2 Argumentele soluției însușite

Soluționarea contestației hotărârii Adunării Creditorilor prin care s-a votat planul de reorganizare a activității debitorului să fie înregistrată în dosar asociat.

În acest sens este și practica instanțelor specializate din țară, cu privire la această chestiune administrativ-judiciară.

S-au avut în vedere și dispozițiile art. 142 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 1375/2015, Hotărârea nr. 1151/2015 și Hotărârea 1152/2015.

3. Contestație împotriva hotărârii Adunării Creditorilor debitorului, în situația când nu a fost constituit în prealabil un Comitet al Creditorilor, prin care se invocă un conflict de interese în ceea ce îi privește pe creditorii participanți la procedura de insolvență a debitorului

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă semestrului al II-lea/2017, 23 noiembrie 2017, pag. 9)

3.1 Rezumatul soluției însușite (MAJORITATE)

Nu pot fi admisibile prin analogie dispozițiile referitoare la comitetul creditorilor și în cazul deciziilor adunării creditorilor.

3.2 Argumentele soluției însușite

Se pune problema aplicabilității/inaplicabilității textului art. 51 alin. 5 din Legea nr. 85/2014 și în cazul hotărârilor adoptate de Adunarea Generală a Creditorilor, respectiv dacă este sau nu necesar ca un creditor aflat în conflict de interese să se abțină de la vot.

S-a consimțit cu majoritate că nu pot fi admisibile prin analogie dispozițiile referitoare la comitetul creditorilor și în cazul deciziilor adunării creditorilor.

Art. 48 din Legea nr. 85/2014 reglementează în detaliu convocarea și deliberarea în cadrul adunării creditorilor, fără a prevedea vreo situație în care un creditor ar trebui să se abțină de la vot, iar art. 48 alin. 7 reglementează acțiunea în anularea hotărârii adunării creditorilor pentru motive de nelegalitate, fără vreo referire la motive legate de un posibil conflict de interese.

Legea nr. 85/2014 se referă doar la două situații în care creditorii sunt obligați să se abțină de la vot, respectiv art. 51 alin. 5 și art. 138 alin. 5, texte care sunt de strictă interpretare, întrucât cuprind o limitare a dreptului de vot recunoscut tuturor creditorilor îndreptățiți să participe la procedură, în sensul art. 5 pct. 19 din Legea nr. 85/2014.

Ca atare, în lipsa unei obligații legale de a se abține, votul creditorilor în cadrul adunării creditorilor este valabil exprimat.

În acest sens este și opinia președinților secțiilor specializate (foste comerciale) din cadrul curților de apel, inserată în [Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbateră problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel în materie civilă, Sinaia, din 13-14 iunie 2016.](#)

II. Probleme în interpretarea Legii nr. 85/2014

1. Aplicarea procedurii prealabile a cererilor de chemare în judecată – art. 200 C.proc.civ. – și acțiunilor derivate din procedura insolvenței

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbateră problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă semestrului al II-lea/2017, 23 noiembrie 2017, pag. 11\)](#)

1.1 Rezumatul soluției (MAJORITATE)

În sensul practicii agreeate și de celelalte instanțe din țară, judecătorii participați la întrunire au fost de acord, cu majoritate de voturi, că art. 200 din noul Cod de procedură civilă nu este aplicabil cererilor formulate în cadrul procedurii insolvenței.

Incident este art. 41 alin. 4 din Legea nr. 85/2014: „4) Toate cererile, contestațiile, acțiunile întemeiate pe dispozițiile prezentului capitol se judecă potrivit prevederilor Codului de procedură civilă cu privire la judecata în primă instanță, cu mențiunea că termenul pentru depunerea întâmpinării este de maximum 15 zile de la comunicare, răspunsul la întâmpinare nu este obligatoriu, iar judecătorul-sindic fixează, prin rezoluție, în termen de maximum 5 zile de la data depunerii întâmpinării, primul termen de judecată, care va fi de cel mult 30 de zile de la data rezoluției.”

În ceea ce privește cazurile de deschidere a procedurii insolvenței când legea prevede termene speciale, vor fi avute în vedere aceste termene speciale.

În cazul cererii de deschidere a procedurii insolvenței nu sunt aplicabile dispozițiile art. 200 din Codul de procedură civilă privind regularizarea cererii.

1.2 Argumentele soluției însușite

În sensul practicii agreeate și de celelalte instanțe din țară, judecătorii participați la întrunire au fost de acord, cu majoritate de voturi, că art. 200 din noul Cod de procedură civilă nu este aplicabil cererilor formulate în cadrul procedurii insolvenței.

Incident este art. 41 alin. 4 din Legea nr. 85/2014: „4) Toate cererile, contestațiile, acțiunile întemeiate pe dispozițiile prezentului capitol se judecă potrivit prevederilor Codului de procedură civilă cu privire la judecata în primă instanță, cu mențiunea că termenul pentru depunerea întâmpinării este de maximum 15 zile de la comunicare, răspunsul la întâmpinare nu este obligatoriu, iar judecătorul-sindic fixează, prin rezoluție, în termen de maximum 5 zile de la data depunerii întâmpinării, primul termen de judecată, care va fi de cel mult 30 de zile de la data rezoluției.”

În ceea ce privește cazurile de deschidere a procedurii insolvenței când legea prevede termene speciale, vor fi avute în vedere aceste termene speciale.

În cazul cererii de deschidere a procedurii insolvenței nu sunt aplicabile dispozițiile art. 200 din Codul de procedură civilă privind regularizarea cererii.

Notă:

1.3 [Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii și ai Ministerului Justiției cu președinții secțiilor specializate din cadrul curților de apel și ai tribunalelor specializate, Târgu Mureș, 22 mai 2014:](#) „Cu majoritate, participanții la întâlnire au exprimat opinia potrivit căreia, fără a exclude de plano procedura regularizării în materia insolvenței, aceasta trebuie adaptată exigențelor de celeritate specifice, caracterizate prin termene mai scurte, lipsa caracterului obligatoriu al răspunsului la întâmpinare, fixarea primului termen de judecată. Aceasta este, de altfel, și soluția consacrată de viitoarea lege a insolvenței, care reglementează reguli specifice în materia judecării în primă instanță (art. 41 alin. 4, art. 43 alin. 3), excluzând, totodată, *expressis verbis* regularizarea prevăzută de 200 C. proc. civ. la cererea de deschidere a procedurii insolvenței. Legat de acest aspect, s-a atras atenția asupra posibilității ca acest text să fie interpretat în sensul că este exclusă în mod expres de la regularizare doar cererea de deschidere a procedurii insolvenței, nu și celelalte cereri care ar putea fi formulate în cadrul procedurii, intenția legiuitorului fiind de a exclude procedura regularizării în cadrul procedurii insolvenței în general. În unanimitate s-a apreciat că, dat fiind specificul procedurii insolvenței, norma din art. 238 C. proc. civ. privind estimarea duratei procesului nu este compatibilă cu specificul acestei proceduri speciale și, prin urmare, este inaplicabilă.

1.4 [Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor specializate \(foste comerciale\) de la nivelul curților de apel, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, Curtea de Apel Craiova, 27-28 aprilie 2015:](#)” În unanimitate, participanții la întâlnire au îmbrățișat opinia expusă de formatorii INM, în sensul că procedura regularizării – cu exigențele și forma impuse de dispozițiile art. 200, 201 C. proc. civ. – nu este aplicabilă niciunei categorii de cereri din procedura insolvenței, având în vedere incompatibilitatea ei cu specificul litigiilor în insolvență.”

2. Aprobarea cheltuielilor procedurale și onorariul practicianului în insolvență în situațiile în care sunt formulate cereri de deschidere a procedurii de către lichidatori desemnați de ORC în temeiul Legii nr. 31/1990, în situațiile în care lichidatorul judiciar constată că nu există bunuri în averea debitorului, în situațiile în care practicianul în insolvență desemnat provizoriu de instanță este înlocuit cu un practician în insolvență agreeat de creditorul bugetar (DGRFP - AFPM)

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă semestrului al II-lea/2017, 23 noiembrie 2017, pag. 13\)](#)

2.1 Rezumatul soluției însușite (MAJORITATE)

Având în vedere argumentele expuse în sprijinul ambelor opinii, participanții au apreciat ca utile întâlnirii viitoare, pentru rediscutarea acestei probleme de drept.

2.2 Argumentele soluției însușite

S-au conturat două opinii:

a) Într-o primă opinie se consideră că aprobarea cheltuielilor administrative și a onorariului lichidatorului judiciar trebuie să intre în filtrul de judecată al judecătorului sindic, cât timp plata se face din fondul de lichidare.

b) Într-o a doua opinie, se consideră că judecătorul sindic nu mai are nici o atribuție, potrivit prevederilor Legii nr. 85/2014, aprobarea cheltuielilor administrative și a onorariului lichidatorului, când plata se face din fondul de lichidare. Motivarea acestei opinii se întemeiază pe prevederile art. 57 alin. 2 potrivit cărora adunarea creditorilor este cea care stabilește retribuirea administratorului/lichidatorului judiciar, indiferent de sursa de proveniență, respectiv averea debitorului sau fondul de lichidare și pe prevederile art. 59 alin. 8 din Legea nr. 85/2014.

Având în vedere argumentele expuse în sprijinul ambelor opinii, participanții au apreciat ca utile întâlnirii viitoare, pentru rediscutarea acestei probleme de drept.

2.3 Notă: cu privire la competența de aprobare a cheltuielilor de procedură și cenzurarea onorariilor, a se vedea și [Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor specializate \(foste comerciale\) de la nivelul curților de apel, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, Curtea de Apel Craiova, 27-28 aprilie 2015](#)

3.Modalitatea de alegere a comitetului creditorilor, conform art. 50 alin. 4 din Legea nr. 85/2014, respectiv dacă criteriile prevăzute de acest text se referă la ordinea creditorilor care se oferă voluntar raportat doar la cuantumul creanțelor sau se are în vedere și categoria de creanțe din care fac parte creditorii care se oferă voluntar

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrului I/2019, 14 martie 2019, pag. 6\)](#)

3.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele (MAJORITATE)

Opinia judecătorilor este în sensul obligativității desemnării câte unui membru din fiecare categorie de creditori, dacă fiecare categorie este reprezentată și cel puțin un creditor din fiecare categorie se oferă voluntar, intenția legiuitorului fiind aceea de a asigura reprezentativitatea categoriilor de creanțe menționate expres de textul de lege incident.

3.2 Notă: [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, Ploiești, 27-28 iunie 2019](#), opinia însușită este următoarea: potrivit art.50 alin.4 din Legea nr.85/2014 „În cadrul primei ședințe a adunării creditorilor, aceștia vor putea alege un comitet format din 3 sau 5 creditori, dintre primii 20 de creditori cu drept de vot, dintre cei deținând creanțe ce beneficiază de cauze de preferință, creanțe bugetare și creanțe chirografare, cele mai mari în ordinea valorii și care se oferă voluntar, selecția fiind efectuată prin întrunirea acestor criterii cumulative pe baza celui mai mare procentaj de vot din valoarea creanțelor prezente. Comitetul astfel desemnat va înlocui comitetul desemnat anterior de judecătorul-sindic”.

După cum rezultă din textul de lege enunțat criteriile de alegere în comitet sunt următoarele: membrul ales să facă parte din primii 20 de creditori cu drept de vot; criteriul de alegere între primii 20 să fie valoarea creanței – cele mai mari în ordinea valorii; în comitet să fie reprezentate toate categoriile de creanțe; membrul ales să se fi oferit voluntar. Alegerea în comitet a creditorilor din fiecare categorie de creanțe enunțată păstrează echilibrul în procedură și este de natură să ofere protecție tuturor creditorilor, indiferent de natura sau felul creanțelor pe care le dețin. În plus, din cuprinsul legii, rezultă că ori de câte ori în procedură

ar conta numai valoarea creanței nu și calitatea titularului or natura creanței, legiuitorul a prevăzut acest lucru în mod expres.

4.Înlocuirea administratorului/lichidatorului judiciar de către creditorul care deține mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor după prima adunare a creditorilor și eventual, chiar după depunerea cererii de închiderii a procedurii insolvenței de către administratorul/lichidator judiciar desemnat provizoriu de către instanță

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrul I/2019, 14 martie 2019, pag. 6)

4.1 Rezumatul soluției însușite (UNANIMITATE)

Opinia judecătorilor este în sensul admiterii cererii creditorului majoritar indiferent de momentul în care intervine, după prima ședință a adunării creditorilor sau după depunerea raportului final de către administratorul/lichidator judiciar, dar înainte ca judecătorul sindic să ia act de raport și să dispună închiderea procedurii, atât timp cât decizia creditorului majoritar nu a fost contestată de către creditori, conform art. 57 alin. 6 din Legea nr. 85/2016.

Cu privire la această problemă de drept s-a decis reluarea dezbaterilor la următoarea întâlnire, având în vedere numărul redus al judecătorilor prezenți la întâlnire, specializați în soluționarea unor astfel de cauze, raportat la numărul judecătorilor prezenți, precum și necesitatea de a verifica jurisprudența Tribunalului Vaslui și totodată a instanțelor din țară în această problemă.

4.2 Notă: Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate (foste comerciale) din cadrul curților de apel, dedicată discutării problemelor soluționate neunitar în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, Sinaia, 13-14 iunie 2016 Opinia INM: Considerăm că o astfel de hotărâre, adoptată fără o atribuție legală în acest sens de către creditorul majoritar nu îl poate ține pe judecătorul sindic, acesta nefiind obligat să îl numească pe noul administrator judiciar/ lichidator. Dacă este sesizat cu această chestiune, judecătorul sindic poate cel mult să pună în discuție calificarea acestei hotărâri a creditorului majoritar, dacă în fapt creditorul majoritar înțelege să solicite înlocuirea administratorului/ lichidatorului judiciar. În ceea ce privește întrebările formulate la subpunctele 1 și 2 ale problemei, participanții și-au însușit în unanimitate opiniile formatorilor INM.

5.Contestația împotriva raportului causal. Termenul de formulare a contestației. Admisibilitatea contestației

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrul al II-lea/2019, 20 iunie 2019, pag. 5)

5.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele (MAJORITATE)

I. În ce privește termenul de contestare a raportului asupra cauzelor și împrejurărilor care au dus la apariția insolvenței, opinia majoritară a judecătorilor este în sensul că, în cazul

contestației la raportul asupra cauzelor și împrejurărilor care au dus la apariția insolvenței, nu se aplică termenul de contestare de 7 zile de la data publicării în Buletinul procedurilor de insolvență, prevăzut de art. 59 în cazul raportului lunar depus de practicianul de insolvență, motivat de faptul că cele două rapoarte au conținut, finalitate și regim juridic distincte, iar art. 97 din Legea nr. 85/2014 nu prevede posibilitatea contestării raportului, neputându-se aplica prin analogie normele prevăzute de art. 59 din Legea nr. 85/2014.

II. În ce privește admisibilitatea contestației, opinia majoritară a judecătorilor este în sensul că nu este admisibilă contestația împotriva acestui raport, atunci când prin motivele de contestație se contestă opinia profesională a practicianului în insolvență, pentru următoarele argumente:

Raportul prevăzut de art. 59 din Legea nr. 85/2014 este diferit de raportul asupra cauzelor și împrejurărilor care au dus la apariția insolvenței, având conținut, finalitate și regim juridic distincte.

Astfel, raportul prevăzut de art. 59 din lege se depune lunar la dosarul cauzei, aducându-se la cunoștința participanților la procedura insolvenței și judecătorului sindic activitatea administratorului judiciar și măsurile luate în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege în sarcina sa, și cuprinde o justificare a cheltuielilor efectuate.

Raportul prevăzut de art. 58 alin. 1 lit. b) și art. 97 din Legea nr. 85/2014 este unic, se depune la greșa tribunalului și la registrul comerțului, și cuprinde cauzele și împrejurările care au dus la apariția stării de insolvență, cu menționarea persoanelor cărora le-ar fi imputabilă, premisele angajării răspunderii persoanelor cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență, precum și posibilitatea reală de reorganizare efectivă a activității debitorului, ori motivele care nu permit reorganizarea, toate acestea fiind expresia punctului de vedere profesional al practicianului în insolvență care l-a întocmit.

Contestația reglementată de art. 59 privește măsurile luate de administratorul judiciar, ori raportul asupra cauzelor și împrejurărilor care au dus la apariția insolvenței nu cuprinde nici o măsură a practicianului în insolvență.

Art. 59 alin. 5 și 6 din Legea nr. 85/2014 prevede expres că măsurile luate de administratorul judiciar pot fi contestate de debitorul persoană fizică, administratorul special al debitorului persoană juridică, oricare dintre creditorii, precum și de orice altă persoană interesată, în termen de 7 zile de la data publicării în Buletinul procedurilor de insolvență, pe când art. 97 din Legea nr. 85/2014 nu prevede posibilitatea contestării raportului, un termen în care s-ar putea contesta, persoanele care ar putea formula contestația și procedura de judecată a contestației, neaplicându-se prin analogie normele prevăzute de art. 59 din Legea nr. 85/2014.

Față de aspectele menționate mai sus, concluzia la care au ajuns participanții este aceea că judecătorul sindic poate să controleze practicianul în insolvență cu privire la îndeplinirea obligației de întocmire corespunzătoare a actului arătat, a legalității acestuia, dar, în nici un caz, nu poate impune concluzii într-un anume sens.

În sensul admisibilității contestației, susținută de opinia minoritară, au fost invocate dispozițiile art. 45 alin. 1 lit. m) din Legea nr. 85/2014 care nu fac distincție între tipurile de rapoarte care pot face obiectul contestațiilor, instanța de judecată având obligația de a soluționa contestațiile formulate la orice fel de raport, chiar dacă prin acel raport nu se dispune nicio măsură, precum și prevederile art. 45 alin. 2 potrivit cu care judecătorul sindic are competența de a analiza și de a se pronunța cu privire la legalitatea oricărui act sau document întocmit de practicianul în insolvență în desfășurarea activității acestuia, deci și cu privire la legalitatea raportului asupra cauzelor și împrejurărilor care au dus la apariția stării de insolvență.

S-a mai menționat că raportul prevăzut de art. 97 din Legea nr. 85/2014 presupune și măsuri luate de practicianul în insolvență, respectiv de a formula sau nu acțiune în angajarea

răspunderii persoanelor ce se fac vinovate de apariția stării de insolvență sau de a formula sau nu acțiuni în anularea transferurilor patrimoniale frauduloase, măsuri care se pot baza pe concluziile nelegale și neadevărate ale acestui raport și care pot fi vătămătoare pentru participanții la procedură, situație care poate fi înlăturată doar pe calea contestației la raport. În caz contrar, părților interesate le este refuzat dreptul de acces la o instanță, prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

5.2 Notă: [Minuta Întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție cu președinții secțiilor civile ale curților de apel, București, 15 decembrie 2020:](#) S-a agreat cu unanimitate opinia INM, care este în sensul inadmisibilității unei contestații împotriva raportului întocmit de administratorul judiciar / lichidatorul judiciar cu privire la cauzele și împrejurările care au dus la apariția insolvenței debitorului și, implicit, a inaplicabilității termenului de 7 zile prevăzut de art. 59 alin. 6 din Legea nr. 85/2006.

6. Competența de soluționare a cererilor de suspendare provizorie a măsurii indisponibilizării prin poprire a sumelor existente și viitoare din contul de insolvență, măsură luată de organul fiscal, până la soluționarea pe fond a cererii de suspendare a măsurii, respectiv a cererii de anulare a măsurii, adresată judecătorului sindic.

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrul al II-lea/2019, 20 iunie 2019, pag. 7\)](#)

6.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele (UNANIMITATE)

Opinia judecătorilor participanți la întâlnire este în sensul că astfel de cereri sunt de competența judecătorului sindic.

Ca regulă generală, potrivit art. 581 CPC, cererea de ordonanță președințială se va introduce la instanța competentă să se pronunțe pe fondul cauzei, iar în spețele prezentate debitorul a solicitat judecătorului sindic, pe fond, în dosarul asociat, în temeiul legii insolvenței, să ridice/anuleze măsura indisponibilizării de către unul dintre creditorii a contului de insolvență, deoarece afectează modul de derulare a procedurii insolvenței.

Participanții la întâlnire au avut în vedere, în primul rând, faptul că obiectul acestor cauze vizează anularea/înlăturarea unei măsuri luate asupra contului de insolvență, cont care, potrivit art. 163 din Legea 85/2014, ” nu va putea fi în niciun mod indisponibilizat prin nicio măsură de natură penală, civilă sau administrativă dispusă de organele de cercetare penală, de organele administrative sau de instanțele judecătorești.”

O dispoziție asemănătoare este cuprinsă în art. 48 din Legea 85/2006, potrivit cu care nu se poate dispune de sumele din contul de insolvență fără un ordin al administratorului judiciar/lichidatorului.

Măsura popririi vizează contul unic de insolvență al debitoarei, care se încadrează în categoria conturilor cu afecțatiune specială, asupra căruia debitorul nu are un drept deplin de dispoziție, administrarea acestuia fiind realizată de practicianul de insolvență sub supravegherea judecătorului sindic. Prin urmare, verificarea condițiilor de indisponibilizare a contului de insolvență precum și a măsurilor luate în legătură cu acesta este de competența judecătorului sindic căruia, pe cale de consecință, îi revine și competența de a soluționa pe cale de ordonanță președințială cererea de suspendare a efectelor acestei indisponibilizări până la soluționarea fondului.

Art. 143 din Legea 85/2014, invocat de creditor, care, în opinia sa, i-a permis

demararea unei executări silite împotriva debitorului aflat în procedura generală de insolvență, se referă la posibilitatea unei executări silite, fără a prevedea că se face pe calea dreptului comun. Or, în toate cazurile în care a înțeles să se refere la o executare individuală exterioară insolvenței, legiuitorul a făcut acest lucru (de exemplu, art. 126 sau 142 din Legea 85/2006, art. 164, 173 al. 1, 270 al. 2 din Legea 85/2014).

Posibilitatea executării silite individuale introduse de art. 143 alin. (1) nu reprezintă un caz de încetare a efectelor procedurii insolvenței reglementate de Legea nr. 85/2014 (eventual Legea 85/2006), respectiv o executare silită inițiată în paralel cu derularea insolvenței, ci o completare a cazurilor în care creditorii își pot recupera individual creanța, în cadrul procedurii colective. O executare silită realizată după procedura comună nici nu ar fi posibilă, față de alte reglementări exprese din legile insolvenței, privind imposibilitatea indisponibilizării contului de insolvență.

Astfel, asemenea cazului reglementat de art. 39 din Legea nr. 85/2006 și de art. 78 din Legea 85/2014, când creditorii pot cere judecătorului sindic “ridicarea” efectului suspensiv ope legis cu privire la propria creanță, art. 143 alin. (1) reglementează încă o situație în care efectul suspensiv al procedurii executării silite poate fi întrerupt pentru a fi realizată individual creanța, însă și de data aceasta tot în cadrul procedurii de insolvență.

Prin urmare, judecătorul sindic este competent pe fond a soluționa cererea administratorului judiciar de a se verifica condițiile în care a fost indisponibilizat contul de insolvență, după cum, pe cale de consecință, este competent a soluționa și o procedură specială de suspendare a efectelor acestei indisponibilizări până la judecarea fondului.

Problema priorității aplicării între două norme cu caracter special, pe de o parte, dispozițiile art. 147 ind.3 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, iar, pe de altă parte, dispozițiile art. 64 alin. (1) și art. 76 din Legea nr. 85/2006, în procedura de recuperare a unei creanțe fiscale împotriva unui debitor aflat în procedura de insolvență a fost tranșată prin Decizia nr. 28/2018 dată de Înalta Curte de Casație și Justiție –completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În considerentele acestei decizii, Înalta Curte a constatat că:” Deschiderea procedurii insolvenței marchează începutul unei perioade fiscale speciale, debitorul în procedură având obligația să achite datoriile născute anterior deschiderii procedurii, cu respectarea ordinii de prioritate și a procedurilor prevăzute de lege. Recuperarea creanțelor împotriva unui debitor în insolvență este guvernată de dispozițiile legii speciale, care reglementează o procedură colectivă, concursuală și egalitară care are în vedere recuperarea tuturor creanțelor, inclusiv recuperarea creanțelor fiscale.” Orice procedură care ar avea ca scop realizarea unei creanțe în mod individual este suspendată conform dispozițiilor art. 36 din Legea nr. 85/2006, în timp ce debitorul este obligat să își recupereze creanțele în vederea maximizării averii sale.” ” Atât legea insolvenței, cât și codul fiscal conțin dispoziții cu caracter special, fiecare având însă propriul domeniu de reglementare, dar, în condițiile în care la procedura colectivă, egalitară și concursuală a insolvenței participă toți creditorii, inclusiv creditorii bugetari, aceștia trebuie să se supună prevederilor legii insolvenței în procesul de realizare a creanței. În aceste condiții se poate aprecia că în cursul acestei proceduri speciale de insolvență nu mai pot fi aplicate, în ceea ce privește realizarea creanțelor, dispozițiile contrare dintr-o altă lege, chiar dacă aceasta reglementează o procedură de stabilire a creanțelor fiscale, așa cum este Codul fiscal. Concursul dintre legea specială și legea generală se rezolvă în favoarea primei, conform principiului *specialia generalibus derogant*. Codul fiscal reglementează procedura generală de stabilire a creanțelor fiscale și de recuperare a creanțelor fiscale împotriva debitorilor care nu se află în situații speciale, cum este procedura de insolvență, iar Legea nr. 85/2006 reglementează procedura specială de realizare a tuturor creanțelor, inclusiv a creanțelor fiscale față de un debitor în insolvență.”

În prezent, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție se află înregistrată sesizarea

Curtii de Apel Cluj din 14.06.2019 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind dezlegarea unei chestiuni de drept (dosarul nr. 4975/100/2011/a24), în care s-au ridicat următoarele probleme :

1. dacă măsurile de executare silită individuală în cadrul procedurii colective a insolvenței vizează și cauzele asupra cărora s-a deschis procedura în condițiile Legii nr. 85/2006;
2. dacă în această procedură de executare silită individuală este posibilă oprirea contului unic de insolvență;
3. dacă măsurile de executare silită individuală, ce sunt demarate de către titularii creanțelor curente care îndeplinesc condițiile prevăzute de dispozițiile legale, revin în sarcina judecătorului-sindic spre soluționare.

6.2 Notă: [Decizie ICCJ RIL 17/20.07.2020](#): în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 41 alin. (1) și art. 45 alin. (2) teza I din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, art. 260 alin. (1) și (4) din Codul de procedură fiscală, art. 651 alin. (1), art. 714 alin. (1) și art. 719 alin. (1) și (7) din Codul de procedură civilă, competența materială de soluționare a contestațiilor privind executarea silită începută de creditorii bugetari în temeiul dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 aparține judecătorului-sindic investit cu procedura de insolvență în care se formulează respectivele contestații, potrivit art. 45 alin. (1) lit. r) și alin. (2) din Legea nr. 85/2014. În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 997 alin. (1) din Codul de procedură civilă, raportat la art. 233 alin. (1) lit. a) și art. 260 din Codul de procedură fiscală, sunt admisibile cererile adresate judecătorului-sindic pe calea ordonanței președințiale având ca obiect măsuri vremelnice privind ridicarea, suspendarea și suspendarea provizorie a măsurilor de executare silită luate de organele de executare fiscală, în cazurile în care executarea silită a fost începută de acestea în temeiul art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014.

7. Admisibilitatea acțiunii în rezilierea contractului de arendă, formulată de persoana fizică în contradictoriu cu o societate aflată în reorganizare, întemeiată pe neplata arendeii datorată pentru perioada anterioară intrării în insolvență a societății debitoare
[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curtii de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrelor III-IV/2020, 4 februarie 2021, pag. 9\)](#)

7.1 Rezumatul soluției însușite și argumentele (MAJORITATE)

Opinia judecătorilor este în sensul că acțiunea este admisibilă.

Reclamantul a înțeles să-și exprime intenția de reziliere prin chiar cererea de chemare în judecată, cerere formulată în termenul de 3 luni prevăzut de lege de la deschiderea procedurii insolvenței, și asupra căreia administratorul judiciar nu s-a pronunțat. În plus, prin cererea introductivă se solicită și predarea terenului, nu doar rezilierea contractului.

Cererea de reziliere se întemeiază pe neexecutarea culpabilă a contractului și nu pe intrarea debitorului în insolvență.

Sfera de aplicare a prevederilor art. 123 din Legea nr.85/2014 vizează categoria de cereri formulate “ ulterior menținerii contractului”, iar acestea nu pot fi interpretate prin analogie și pentru situația rezilierii, și nici în sensul că ar paraliza acțiunile în reziliere.

Astfel de acțiuni nu se suspendă potrivit art. 75 din Legea nr. 85/2014. Prin aceste cereri nu se invocă doar neplata arendeii, ci și nelucrarea terenului în condiții optime, or lucrarea terenului este una dintre contraprestațiile esențiale ale contractului. Reclamantul

urmărește să obțină desființarea contractului și preluarea terenului, și nu obligarea pârâtei la plata arendei restante.

Împrejurarea că reclamantul se poate înscrie la masa credală pentru debitele anterioare deschiderii procedurii de insolvență nu are nicio înrâurire asupra posibilității acestuia de a se adresa instanței cu o acțiune de reziliere a contractului.

Prin urmare, se reține că normele generale (art. 1549 și urm. C.civ.) sunt aplicabile în speță, atâta timp cât acțiunea nu vizează plata vreunei creanțe.

Nu poate fi interzis accesul la instanță al unei persoane care se află într-un raport juridic civil și urmărește să își valorifice dreptul său de natură civilă, accesul la instanță fiind garantat nu numai prin Constituție, ci și prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

7.2 Notă: [Decizia 42/7.06.2021 a ICCJ, HP](#): „În interpretarea art. 123 alin. (1),(3) și (9) din Legea nr. 85/2014 nu sunt admisibile acțiunile de reziliere a contractelor cu executare succesivă menținute de administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar, introduse pe calea dreptului comun după momentul deschiderii procedurii insolvenței pentru nerespectarea de către pârâtul debitor a obligațiilor contractuale constând în plata unor sume scadente anterior deschiderii acestei proceduri.”

8. Admisibilitatea acțiunilor în reziliere formulate pe calea dreptului comun, a contractelor cu executare succesivă menținute de administratorul/lichidatorul judiciar pentru nerespectarea de către debitor a obligațiilor datând din perioada ulterioară deschiderii procedurii insolvenței

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterea problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrelor III-IV/2021, 21 decembrie 2021, pag. 21\)](#)

8.1 Rezumatul soluției însușite

Opinia judecătorilor este în sensul că acțiunile în reziliere formulate pe calea dreptului comun, a contractelor cu executare succesivă menținute de administratorul / lichidatorul judiciar pentru nerespectarea de către debitor a obligațiilor datând din perioada ulterioară deschiderii procedurii insolvenței sunt admisibile.

8.2 Argumentele soluției însușite

Dispozițiile art. 123 alin. 3 teza finală („Ulterior menținerii contractului, cocontractantul poate solicita rezilierea acestuia pentru culpa debitorului, soluționarea cererii făcându-se de judecătorul-sindic.”) sunt norme care reglementează competența materială de soluționare a acestor cauze și specializarea completului. Dacă reclamantul sesizează instanța de drept comun cu o acțiune având ca obiect rezilierea unui contract pentru neexecutări culpabile debitorului în insolvență, neexecutări produse după menținerea contractului de către practicianul în insolvență, instanța are obligația de a-și verifica și stabili competența în temeiul art. 131 C.proc.civ.. În cazul în care nu se invocă în termen excepția de necompetență materială procesuală (după obiectul, natura sau valoarea litigiului dedus judecății) sau competența procesuală specializată a judecătorului sindic, competența este câștigată în mod definitiv de instanța pe rolul căreia a fost înregistrată cererea.

9. Problemă de drept ivită în practica judiciară în materia falimentului - Regula de comunicare a hotărârilor pronunțate în cauzele privind atragerea răspunderii patrimoniale; dacă e suficientă publicarea prin BPI a hotărârilor pronunțate în cauzele privind atragerea răspunderii patrimoniale a reprezentanților legali ai societăților debitoare aflate în procedura insolvenței și necesitatea inserării în dispozitiv a mențiunii „de la comunicare prin publicare în BPI”.

(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor pentru dezbaterile problemelor de drept soluționate neunitar de instanțele din raza Curții de Apel Iași, în materie civilă, aferentă trimestrelor III-IV/2021, 21 decembrie 2021, pag. 5)

9.1 Rezumatul soluției însușite (MAJORITATE)

Opinia judecătorilor este în sensul că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele care au ca obiect atragerea răspunderii personale în temeiul art. 169 din Legea nr. 85/2014 se comunică doar prin Buletinul procedurilor de insolvență, nefiind incident art. 42 alin. 4 din Legea nr. 85/2014, care prevede cazurile de excepție, când actele de procedură se comunică și potrivit Codului de procedură civilă. Hotărârea va trebui să cuprindă mențiunea că apelul curge de la comunicarea prin Buletinul procedurilor de insolvență, în acord cu dispozițiile art. 425 alin. 3 Cod procedură civilă.

9.2 Argumentele soluției însușite

Potrivit art. 43 alin. 2 din Legea nr. 85/2014, „termenul de apel este de 7 zile de la comunicarea hotărârii realizată prin publicare în BPI, dacă prin lege nu se prevede altfel”. De asemenea, conform art. 42 alin. 1, „citarea părților, precum și comunicarea oricăror acte de procedură se efectuează prin BPI”.

Dispozițiile art. 42 alin. 4 din Legea nr. 85/2014, potrivit cărora „prin excepție de la prevederile alin. (1), prima citare și comunicare a actelor de procedură către persoanele împotriva cărora se introduce o acțiune, în temeiul dispozițiilor prezentei legi, ulterior deschiderii procedurii insolvenței, se vor realiza potrivit prevederilor Codului de procedură civilă și prin BPI.” nu sunt aplicabile în acest caz, deoarece se referă la prima citare și comunicare a actelor de procedură, și nu la comunicarea hotărârii judecătorești, aceasta fiind ulterioară primei comunicări a actului de procedură în cauza având ca obiect atragerea răspunderii patrimoniale.

În conformitate cu dispozițiile art. 425 alin. 3 Cod procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să menționeze în dispozitiv termenul de formulare a căii de atac și faptul că acesta curge de la data publicării în Buletinul procedurilor de insolvență, pârâtul având astfel cunoștința despre modalitatea în care îi va fi comunicată hotărârea. Dubla comunicare a hotărârii judecătorești în această materie, atât prin Buletinul procedurilor de insolvență, cât și potrivit Codului de procedură civilă, precum și lipsa menționării în dispozitiv a faptului că apelul curge de la comunicarea realizată prin Buletinul procedurilor de insolvență sunt de natură a crea confuzie părților cu privire la momentul de la care începe să curgă termenul pentru exercitarea căii de atac.

În același sens, [Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate \(foste comerciale\) din cadrul curților de apel, dedicată discutării problemelor de drept soluționate neunitar în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, Sinaia, 13-14 iunie 2016.](#)

PROBLEME SPECIALE DE PROCEDURĂ CIVILĂ

1. Calea de atac în ipoteza în care se soluționează prin aceeași hotărâre o contestație de drept comun și o contestație întemeiată pe Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin

[\(Minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor de la Curtea de apel Iași și instanțele arondate, privind problemele de practică judiciară neunitară în materie de civilă, în trimestrul I/2022\)](#)

1.1. Rezumatul soluției însușite și argumentele:

Opinia majoritară a judecătorilor care au participat la întrunire este în sensul că, în cazul în care instanța de executare este investită cu două cereri principale, o contestație la executare formulată în baza dreptului comun și o contestație întemeiată pe dispozițiile art. 62 din Legea nr. 58/1934, fiecare dintre soluțiile astfel dispuse va avea propriul regim juridic cu privire la calea de atac incidentă: apelul în 10 zile de la comunicare pentru contestația la executare formulată pe calea dreptului comun și în apelul în 15 zile de la pronunțare pentru contestația specială reglementată de art. 62 din Legea nr. 58/1934.

Dispozițiile art. 460 alin. 3 și 5 din Codul de procedură civilă se referă doar la situațiile când se soluționează prin aceeași hotărâre cereri care sunt supuse și apelului și recursului, nu și la situația în care cererile soluționate sunt supuse aceleiași căi de atac, cu termene diferite.

Aceste texte de lege nu se pot aplica prin analogie în situația prezentată.

Pe cale de consecință, în lipsa unor dispoziții procedurale care să reglementeze situația în care, prin aceeași hotărâre judecătorească, prima instanță soluționează două/mai multe cereri cu privire la care legislația prevede termene diferite de exercitare a aceleiași căi de atac, fiecare dintre soluțiile dispuse are propriul regim juridic cu privire la calea de atac incidentă: în ipoteza prezentată, este vorba despre apelul în 10 zile de la comunicare pentru contestația la executare formulată pe calea dreptului comun și apelul în 15 zile de la pronunțare pentru contestația specială reglementată de art. 62 din Legea nr. 58/1934. În aceeași manieră se procedează, cu titlu de exemplu, în cazul în care o contestație la executare este însoțită de o cerere de suspendare a executării, care se soluționează odată cu fondul: fiecare capăt de cerere are calea sa de atac.

În susținerea argumentației, se indică și Repertoriul INM în materia LITIGII CU PROFESIONIȘTII ȘI INSOLVENȚĂ, Capitolul II, lit.B, problema 70, pagina 251.